

EDÍCIA
SLOVENSKEJ
LEKÁRSKEJ
KNIŽNICE

InfoMedLib

Bulletin Slovenskej lekárskej knižnice

1 2011
Ročník 12

O b s a h

<u>ÚVODOM</u>	3
INFORMÁCIE ZO SLOVENSKEJ LEKÁRSKEJ KNIŽNICE	
Marta Weissová <u>Lekárske knižnice SR v číslach</u>	4
RNDr. Bela Štalmašeková <u>Zmeny vo vydávaní slovenských lekárskeých časopisov</u>	20
Marta Weissová <u>Týždeň slovenských knižníc v SILK</u>	23
Marta Weissová <u>Pripravujeme sa na 60. výročie vzniku SILK</u>	25
Marta Weissová <u>Čo vieme o logu Slovenskej lekárskej knižnice ?</u>	27
PRÍSPEVKY ZO SIETE LEKÁRSKYCH KNIŽNÍC	
Mgr. Ľubica Korgová <u>Podpora vzdelávania klientov v súkromnej sfére</u>	29
Milena Barilová <u>Lekárska knižnica znovu otvorená</u>	33
Marta Weissová <u>Lekárske knižnice zdravotníckych organizácií</u> Adresár LK	35

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

[Prof. MUDr. Štefan Galbavý, DrSc.](#) 38

Z ODBORNEJ TLAČE

Marta Weissová
[Anotovaný výber zo slovenskej a českej odbornej tlače](#) 41

JUBILEÁ PRACOVNÍKOV KNIŽNÍC 44

AKTUALITY

PhDr. Marta Žilová
[Inforum 2011](#) 50

Ing. Silvia Stasselová
[Nové rozmery informatického univerza. INFOS 2011](#) 52

[Rozlúčili sme sa...](#) 56

[OZ MEDLIB ďakuje](#) 60

TERMINOLOGICKÉ OKIENKO 61

PRÍLOHY

[Svetový deň zdravia 2011 - Antimikrobiálna rezistencia](#) 64

[Ako správne užívať antibiotiká ?](#) 66

Úvodom

Po roku Vám opäť predkladáme súhrnnú analýzu výsledkov činnosti lekárskejších knižníc spracovaných na základe ročných výkazov o činnosti. Štatistické zisťovanie každoročne vykonáva Slovenská lekárska knižnica v zmysle zákona o štátnej štatistike č. 540/2001 Z. z. a je jednou z hlavných úloh úseku metodiky. Čo vlastne pojem *štatistika* znamená ?

Názov štatistika vznikol z latinského "status" = štát. Pôvodne označoval vedu zaoberajúcu sa zberom informácií o štáte, počte obyvateľov, ekonomike a pod. Štatistika je veda založená na využívaní empirických dát (t. j. založených na skúsenostiach). Svoje výsledky zo skúmania dát vyjadruje v číselnej forme, analyzuje ich použitím grafov.

Štatistika, to sú systematicky a plánovite vykonávané činnosti, ktorých predmetom je získavanie, spracúvanie, poskytovanie a hodnotenie údajov o javoch hromadnej povahy, zabezpečovanie ich porovnateľnosti na posudzovanie vývoja. Knižovnícka štatistika skúma a hodnotí úroveň, vývoj a kvalitu stavu a práce knižníc na základe sledovania číselných údajov o ich činnosti.

Tento rok je pre Slovenskú lekársku knižnicu jubilejným rokom 60. výročia založenia. K tomuto významnému jubileju pripravuje knižnica zaujímavé podujatia. Odborný seminár *60 rokov v službách medicíny*, ktorý sa bude konať 7. 12. 2011 zavŕši jubilejný rok knižnice.

Našich kolegov, pracovníkov lekárskejších knižníc určite zaujme príspevok Mgr. Ľubice Korgovej *Podpora vzdelávania klientov v súkromnej sfére..* Mgr. Ľubica Korgová ako bývalá pracovníčka lekárskej knižnice FN v Nitre zúročila svoje dlhoročné odborné skúsenosti a v súčasnej dobe ako samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO) poskytuje administratívne služby a poradenstvo v oblasti vzdelávania.

Reštrukturalizačné zmeny v zdravotníckych zariadeniach sa opäť dotkli lekárskejších knižníc a vyžiadali si ďalšie personálne zmeny. Aj na stránkach bulletinu sa chceme poďakovať všetkým kolegyniam za dlhoročné odborné pôsobenie v oblasti poskytovania knižnično – informačných služieb a budovania špeciálnych databáz SILK.

LEKÁRSKE KNIŽNICE SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ČÍSLACH

Marta Weissová, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Postavenie a úlohy knižníc, ich zriaďovanie a poskytovanie knižnično – informačných služieb stanovuje Zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach. V zmysle § 11 zákona o knižniciach, sú lekárske knižnice definované ako špeciálne knižnice so špecializovaným knižničným fondom. Ich cieľom a poslaním je sprístupňovanie odborných zdravotníckych informácií a poskytovanie knižnično – informačných služieb odbornej zdravotníckej verejnosti využívaním moderných informačných technológií

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave je v zmysle § 7 zákona o knižniciach špecializovanou vedeckou knižnicou. Ako metodické a štatistické pracovisko systému lekárske knižníc v zmysle Zákona o štátnej štatistike č. 540/2001 Z. z. každoročne zabezpečuje štatistické zisťovanie v lekárske knižniciach Slovenskej republiky.

Štatistické zisťovanie

je v zmysle § 2 uvedeného zákona získavanie údajov od spravodajských jednotiek na štatistické účely. Spravodajské jednotky – lekárske knižnice sú povinné úplne, pravdivo, v ustanovených termínoch a bezplatne poskytovať údaje požadované na štatistické zisťovania zahrnuté v programe zisťovaní (§ 18).

Ročné výkazy o knižnici lekárske knižníc sa za rok 2010 spracovali v elektronickej forme na internetovej stránke Ministerstva kultúry SR

(<http://registerkultury.gov.sk>).

Slovenská lekárska knižnica zisťovala štatistické údaje lekárske knižníc v roku 2011 aj *Ročným výkazom (čiastkovým) o lekárske knižnici*.

Štatistické ukazovatele lekárske knižníc v SR sme vyhodnotili podľa typu zdravotníckych zariadení nasledovne:

Slovenská lekárska knižnica (1)
knižnice špecializovaných zdravotníckych zariadení (7)
knižnice univerzitných a fakultných nemocníc (15)
knižnice nemocníc s poliklinikou (31)
knižnice polikliník (2)
knižnice psychiatrických nemocníc a liečební (6)
knižnice ústavov TBC a respiračných chorôb (4)
knižnice regionálnych úradov verejného zdravotníctva (12)
knižnice slovenských liečebných kúpeľov (10)

Za rok 2010 vykázalo činnosť **88 lekárske knižnice**, spolu so Slovenskou lekárskou knižnicou v Bratislave. V porovnaní s rokom 2009 (90) sa počet lekárske knižnice znížil o 2 lekárske knižnice, ktoré zrušili zdravotnícke zariadenia:

- Kysucká nemocnica s poliklinikou v Čadci
*Činnosť lekárskej knižnice bola zahájená v roku 1969.
V roku 2009 vykazovala lekárska knižnica 8 337 k. j., 12 455 výpožičiek a 230 používateľov. Pracovný úväzok – 1,00*
- Všeobecná nemocnica s poliklinikou, a. s. v Levoči
*Zmienka o prvej lekárskej knižnici je z roku 1935.
V roku 2009 vykazovala lekárska knižnica 10 906 k. j., 2762 výpožičiek a 298 používateľov. Pracovný úväzok – 0,00*

V porovnaní s rokom 2009 sa zvýšil počet stagnujúcich knižníc o jednu. Nasledovné knižnice zdravotníckych zariadení (13), ktoré v roku 2010 nevykázali žiadne výpožičky ani používateľov sa v rámci elektronického spracovávanía na internetovej stránke Ministerstva kultúry SR (<http://registerkultury.gov.sk>) definovali ako stagnujúce:

- Pro Vitae n. o. Všeobecná nemocnica Gelnica
- Všeobecná nemocnica, n. o. Hnúšťa
- Mestská nemocnica s poliklinikou, n. o. Krupina
- Nemocnica A. Wintera, n. o. Piešťany
- Nemocnica, a. s. Poprad

- Revúcka medicínsko humanitná NsP, n. o. Revúca
- Všeobecná nemocnica s poliklinikou, n. o. Šahy
- Nemocnica Zvolen, a.s.
- Poliklinika, n. o. Sabinov
- Poliklinika, n. o. Senica
- Sanatórium Dr. Guhra, n. o. Tatranská Polianka
- Kúpele, a. s. Lučivná
- Prírodné liečebné kúpele, a. s. Smrdáky

V elektronickej forme spracovali ročný výkaz pracovníci 26 lekárskeých knižníc, t. j. 31,03 % z nasledovných zdravotníckych zariadení :

1. DFNsP Bratislava
2. Univerzitná nemocnica Košice
3. ÚVN FN Ružomberok
4. FN Trnava NSP
5. NOU Bratislava
6. NEDÚ Ľubochňa
7. NsP Bojnice
8. NsP Brezno
9. NsP Michalovce
10. NsP Poprad
11. NsP Považská Bystrica
12. NsP Rožňava
13. Ľubovnianska nemocnica Stará Ľubovňa
14. Nemocnica Topoľčany
15. HNsP Trstená
16. NsP Žiar n/Hronom
17. Poliklinika Sabinov
18. Poliklinika Senica
19. PN Pezinok
20. ÚVZ Bratislava
21. RÚVZ Banská Bystrica
22. RÚVZ Prešov
23. RÚVZ Rimavská Sobota
24. RÚVZ Trnava
25. Kúpele Lúčky
26. Kúpele Nimnica

Pracovníci ostatných lekárskeých knižníc v počte 61 vyplnili ročný výkaz v tlačenej forme.

Lekárske knižnice zdravotníckych zariadení vykázali patientske knižnice v počte **138**.

Tieto boli v ročnom výkaze o knižnici KULT (MK SR) 10-01 vykázane ako pobočky. Počet knižničných jednotiek, výpožičiek a používateľov patientskych knižníc je vykázaný v súhrnnom sumáre za všetky lekárske knižnice v SR.

KNIŽNIČNÝ FOND

Knižničné dokumenty lekárskeých knižníc boli vykázane v počte **675 461** knižničných jednotiek (k. j.) – index poklesu 95,62 (bez Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave). Prírastky knižničných dokumentov s indexom poklesu 88,34 sa vykázali v počte **3207** z toho:

▪ prírastky kúpou	2225	69,37 %
▪ prírastky darom	982	30,63 %

Z počtu 675 461 knižničných dokumentov tvorí fond 138 patientskych knižníc 63 472 k. j. – 9,39 %.

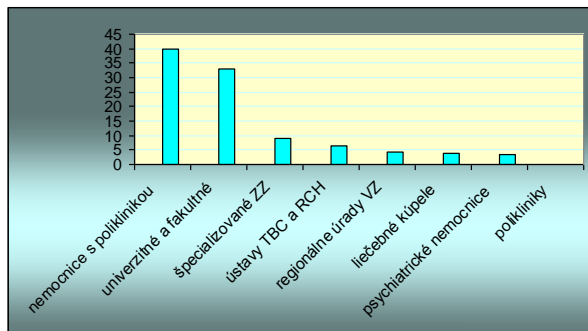
V porovnaní s rokom 2009 je vykázaný pokles všetkých prírastkov o 423 k. j.

Pokles knižničného fondu tvoria úbytky v počte **14 954 k. j.** (najvyšší počet vykázali lekárske knižnice fakultných nemocníc – 7606), regionálnych úradov verejného zdravotníctva (3683) a fondy 2 zrušených lekárskeých knižníc.

Podiel knižničného fondu v jednotlivých typoch lekárskeých knižníc

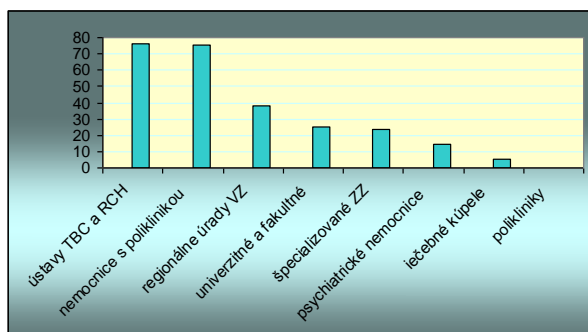
	<u>počet k. j.</u>	<u>% podiel</u>
▪ nemocnice s poliklinikou (31)	269 026	39,83
▪ univerzitné a fakultné nemocnice (15)	222 984	33,01
▪ špecializované ZZ (7)	61 281	9,08
▪ ústavy TBC a RCH (4)	42 574	6,30
▪ regionálne úrady VZ (12)	29 567	4,38

▪ slovenské liečebné kúpele (10)	25 713	3,80
▪ psychiatrické nemocnice a liečebne (6)	22 791	3,38
▪ polikliniky (2)	1 525	0,22

Počet knižničných jednotiek na 1 používateľa lekárskej knižnice

▪ ústavy TBC a RCH (4)	76,16
▪ nemocnice s poliklinikou (31)	75,69
▪ regionálne úrady verejného zdravotníctva (12)	38,05
▪ univerzitné a fakultné nemocnice (15)	25,52
▪ špecializované zdravotnícke zariadenia (7)	23,88
▪ psychiatrické nemocnice a liečebne (6)	14,54
▪ slovenské liečebné kúpele (10)	5,54
▪ polikliniky (2)	0,00

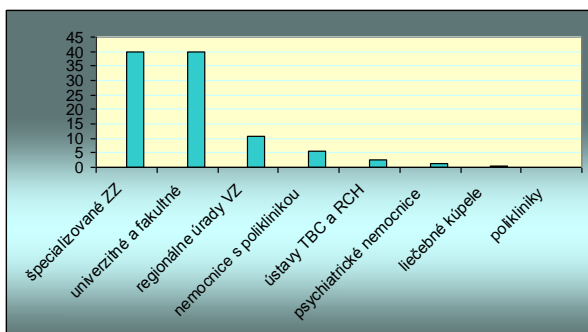
Priemerný počet knižničných jednotiek na 1 používateľa knižnice zdravotníckeho zariadenia 30,15 k. j.

Lekárske knižnice odoberali celkom **1561** titulov periodík, v porovnaní s rokom 2009 je vykázaný pokles o 333 titulov periodík – index poklesu 82,41. Z celkového počtu odoberaných titulov periodík zahraničné periodiká sa vykázali v počte **643**, o 215 menej ako v roku 2009 – index poklesu 74,94.

Čerpanie finančných prostriedkov na nákup knižničných dokumentov

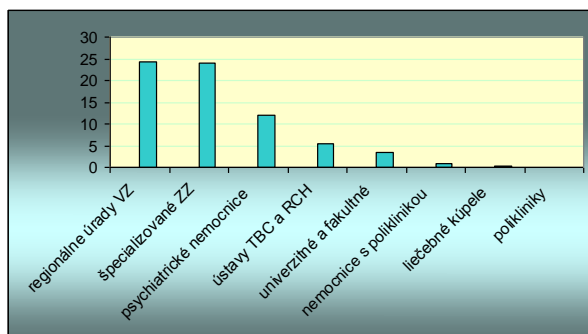
Na nákup knižničných dokumentov, vrátane periodík sa vynaložili finančné prostriedky v objeme **199 240,59 €** – index poklesu 80,52 čo v porovnaní s rokom 2009 predstavuje pokles o **48 201,22 €**.

	<u>nákup KF</u>	<u>% nákupu</u>
▪ špecializované ZZ (7)	79 501,82 €	39,90 %
▪ univerzitné a fakultné nemocnice (15)	79 028,28 €	39,66 %
▪ regionálne úrady VZ (12)	21 011,06 €	10,54 %
▪ nemocnice s poliklinikou (31)	11 466,14 €	5,75 %
▪ ústavy TBC a RCH (4)	5 240,26 €	2,63 %
▪ psychiatrické nemocnice a liečebne (6)	2 491,38 €	1,25 %
▪ slovenské liečebné kúpele (10)	501,65 €	0,27 %
▪ polikliniky (2)	0,00 €	0,00 %

Nákup k. j. v € na 1 zamestnanca v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení

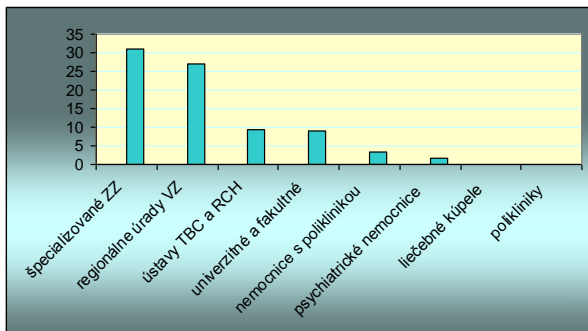
▪ regionálne úrady verejného zdravotníctva (12)	24,28 €
▪ špecializované zdravotnícke zariadenia (7)	23,93 €
▪ ústavy TBC a RCH (4)	5,55 €
▪ univerzitné a fakultné nemocnice (15)	3,57 €
▪ psychiatrické nemocnice a liečebne (6)	1,86 €
▪ nemocnice s poliklinikou (31)	0,72 €
▪ slovenské liečebné kúpele (10)	0,38 €
▪ polikliniky (2)	0,00 €

Priemer nákupu k. j. na 1 zamestnanca zdravotníckeho zariadenia
4,32 €.

Nákup k. j. v € na používateľa v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení

▪ špecializované zdravotnícke zariadenia (7)	30,98
▪ regionálne úrady verejného zdravotníctva (12)	27,04
▪ ústavy TBC a RCH (4)	9,37
▪ univerzitné a fakultné nemocnice (15)	9,04
▪ nemocnice s poliklinikou (31)	3,22
▪ psychiatrické nemocnice a liečebne (6)	1,58
▪ slovenské liečebné kúpele (10)	0,10
▪ polikliniky (2)	0,00

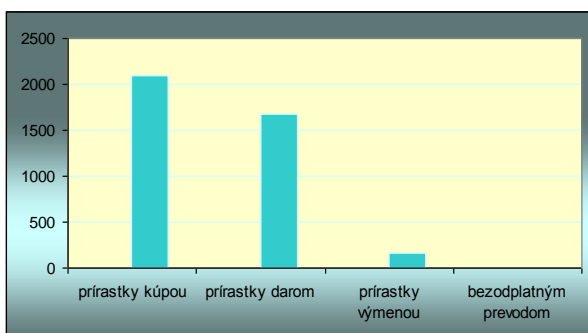

Priemer nákupej k. j. na 1 používateľa lekárskej knižnice 8,89 €

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave vykázala za rok 2010 celkom **149 628 k. j.** – index nárastu 102,29. Z celkového počtu prírastkov **3938 k. j.** – index nárastu 103,85 činili prírastky kúpou 2095 k. j. – index poklesu 90,84.

Z celkového počtu prírastkov k. j. činili:

- prírastky kúpou 53,19 %
- prírastky darom 42,67 %
- prírastky výmenou 4,07 %
- bezodplatným prevodom 0,07 %

Priemer knižničných jednotiek na 1 používateľa knižnice 75,56 k. j.

Počet titulov **252** dochádzajúcich periodík sa v porovnaní s rokom 2009 znížil o 2 časopisy, z počtu odoberaných periodík bolo **133** titulov zahraničných periodík, s indexom poklesu 89,86.

Na nákup knižničného fondu spolu s nákupom licencií a databáz (2009 – 100 634,84 €) sa vynaložili finančné prostriedky v objeme **77 351,54 €** – index poklesu 76,86 čo v porovnaní s rokom 2009 predstavuje pokles o 23 283,30 €. Z celkovej čiastky na nákup knižničného fondu činil nákup licencií a databáz 45 848,92 €. V nákupe k. j. na 1 používateľa sa dosiaholo **39,06 €**.

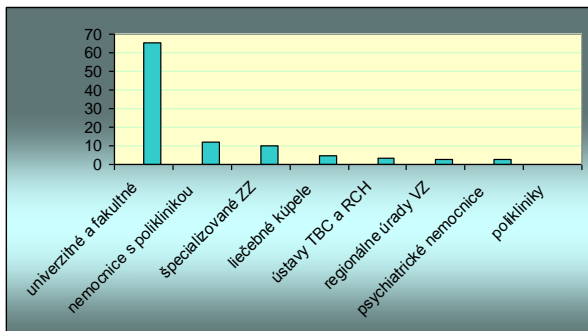
KNIŽNIČNÉ SLUŽBY / POUŽÍVATELIA

V uplynulom roku vykázali lekárske knižnice v SR celkom **266 580** výpožičiek, s indexom 91,21 v počte výpožičiek bol zaznamenaný pokles o 25 674 .

Z celkového počtu výpožičiek vykázali lekárske knižnice v rámci patientskych knižníc 18 587 výpožičiek, čo predstavuje 6,97 % z celkového počtu výpožičiek vykázaných lekáorskými knižnicami v SR.

% výpožičiek z celkového počtu v jednotlivých typoch lekáorských knižníc

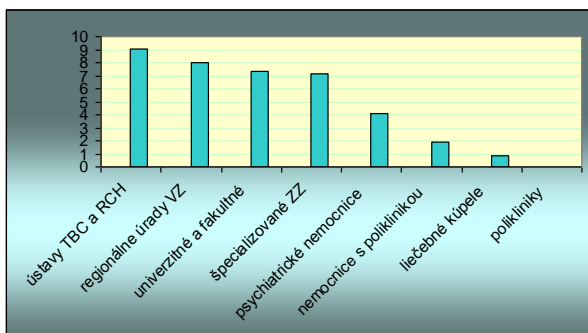
	<u>počet výpožičiek % výpožičiek</u>	
▪ univerzitné a fakultné nemocnice (15)	173 482	65,07 %
▪ nemocnice s poliklinikou (31)	31 130	11,68 %
▪ špecializované ZZ (7)	26 243	9,84 %
▪ slovenské liečebné kúpele (10)	12 361	4,63 %
▪ ústavy TBC a RCH (4)	9 173	3,45 %
▪ regionálne úrady VZ (12)	7 223	2,71 %
▪ psychiatrické nemocnice a liečebne (6)	6 968	2,62 %
▪ polikliniky (2)	0	0,00 %

Počet výpožičiek na 1 zamestnanca v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení:

- ústavy TBC a RCH 9,03
- regionálne úrady VZ 7,99
- univerzitné a fakultné nemocnice 7,38
- špecializované ZZ 7,10
- psychiatrické nemocnice a liečebne 4,06
- nemocnice s poliklinikou 1,86
- slovenské liečebné kúpele 0,83
- polikliniky 0,00

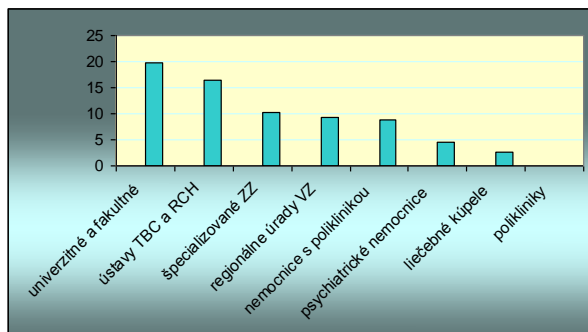
Prepočet výpožičiek na 1 zamestnanca je vykázany bez výpožičiek patientskych knižnic.

Priemer výpožičiek na 1 zamestnanca zdravotníckeho zariadenia 5,22

**Počet výpožičiek na 1 používateľa lekárskej knižnice
v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení:**

▪ univerzitné a fakultné nemocnice (15)	19,86
▪ ústavy TBC a RCH (4)	16,40
▪ špecializované zdravotnícke zariadenia (7)	10,22
▪ regionálne úrady verejného zdravotníctva (12)	9,29
▪ nemocnice s poliklinikou (31)	8,75
▪ psychiatrické nemocnice a liečebne (6)	4,44
▪ slovenské liečebné kúpele (10)	2,66
▪ polikliniky (2)	0,00

Priemer výpožičiek na 1 používateľa lekárskej knižnice **11,90**

Z celkového počtu výpožičiek tvorili:

	počet výpožičiek	% výpožičiek
▪ monografie a špeciálne dokumenty	148 774	55,80 %
▪ výpožičky periodík	117 806	44,20 %

Prezenčné výpožičky sa vykázali v počte 129 959 – 48,75 % z celkového počtu výpožičiek.

Prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) sa realizovalo celkom **6745** výpožičiek – s indexom 83,36 je to pokles o 1346 výpožičiek.

Prostredníctvom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby (MMVS) sa zrealizovali výpožičky v počte **2258** – index 124,27 nárast o 441 výpožičiek.

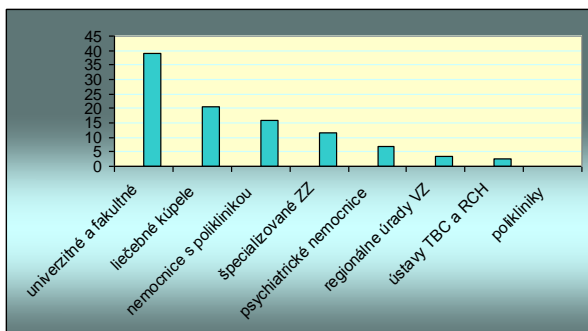
Lekárske knižnice vypracovali spolu **2331** rešerší – index 90,38 v porovnaní s rokom 2009 je to pokles o 321 rešerší.

Najväčší počet rešerší vyhotovili lekárske knižnice univerzitných a fakultných nemocníc - 959 a lekárske knižnice ústavov TBC a RCH – 596. Ani jednu rešerš nevypracovali lekárske knižnice polikliník a slovenských liečebných kúpeľov.

Za rok 2010 vykázali lekárske knižnice spolu **22 397** registrovaných používateľov – s indexom 88,82 čo je pokles o 2817 používateľov. Z tohto počtu vykázali pacientske knižnice 7606 používateľov, čo predstavuje – 33,95 % z celkového počtu registrovaných používateľov vykázaných lekáorskými knižnicami v SR.

% používateľov z celkového počtu v jednotlivých typoch lekáorských knižníc

	<u>počet používateľov</u>	<u>% používateľov</u>
▪ univerzitné a fakultné nemocnice (15)	8735	39,00 %
▪ slovenské liečebné kúpele (10)	4639	20,71 %
▪ nemocnice s poliklinikou (31)	3554	15,88 %
▪ špecializované ZZ (7)	2566	11,45 %
▪ psychiatrické nemocnice a liečebne (6)	1567	6,99 %
▪ regionálne úrady VZ (12)	777	3,48 %
▪ ústavy TBC a RCH (4)	559	2,49 %
▪ polikliniky (2)	0	0,00 %

Z celkového počtu zamestnancov 47 421 bolo registrovaných 14 791 používateľov (bez používateľov patientskych knižníc) čo predstavuje 31,19 %.

Návštevníci lekárskeho knižnice s indexom 86,00 sa vykázali v počte **66 036**, v porovnaní s rokom 2009 je to pokles o 3878 návštevníkov. Lekárske knižnice zorganizovali pre používateľov spolu **40** vzdelávacích kultúrno-spoločenských podujatí.

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave vykázala celkom **58 118** absenčných a prezenčných výpožičiek – index poklesu 77,87. Počet výpožičiek sa znížil o 5145. Na 1 používateľa sa dosiahlo **29,35** výpožičiek. Zníženie počtu výpožičiek bolo dôsledkom rekonštrukčných prác skladových a používateľských priestorov a obmedzenej prevádzky knižnice v uplynulom roku (viď ďalej).

Z celkového počtu výpožičiek tvorili:

	<u>počet výpožičiek</u>	<u>% výpožičiek</u>
▪ monografie	16 689	28,72 %
▪ periodiká	41 429	71,28 %

Z celkového počtu výpožičiek sa prezenčné výpožičky vykázali v počte **35 067** – 60,33 %.

V uplynulom roku sa vyhotovilo celkom **2370** rešerší, pokles o 73 rešerší. Rešeršná služba bola poskytovaná z databáz budovaných v SILK – Bibliographia medica Slovaca (BMS) a Citačná databáza medicínskej literatúry (CiBaMed), licencovaných databáz a voľne prístupných elektronických informačných zdrojov.

Knižnica umožňuje registráciu aj fyzickým osobám, ktoré nemajú trvalé alebo prechodné bydlisko v Bratislave. Zaregistrovaných bolo 19 vzdialených používateľov.

Prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) sa realizovalo **1622** výpožičiek – index 105,25, nárast o 81 výpožičiek, prostredníctvom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby (MMVS) sa realizovalo **98** výpožičiek – index 85,96, pokles o 16 výpožičiek.

Pri poskytovaní MVS sa v značnej miere využívali plnotextové elektronické periodiká z licencovaných databáz ako aj ďalšie dostupné informačné zdroje a databázy.

Okrem toho poskytovala SILK kolektívnym používateľom službu RIOS – rýchla informačná obsahová služba (na základe dvojstrannej zmluvy a ponukového zoznamu periodík) - obsahové stránky a plné texty článkov zahraničných biomedicínskych periodík, dochádzajúcich do SILK v bežnom roku. Túto službu využilo 7 kolektívnych používateľov a bolo poskytnutých 774 obsahov a 247 plných textov článkov.

V Slovenskej lekárskej knižnici bolo celkom zaregistrovaných **5060** používateľov, v roku 2010 sa zapísalo a preregistrovalo **1980** používateľov. Knižnicu navštívilo celkom **9061** používateľov.

Pre používateľov knižnice bolo poskytnutých 4378 registrovaných bibliografických a faktografických informácií.

V roku 2010 bola pre používateľov knižnice prístupná študovňa s počtom 21 študijných miest. Z celkovej plochy SILK 1302,88 m² predstavujú priestory pre používateľov 140,47 m² (študovňa a požičovňa), čo v porovnaní s rokom 2009 je o 8,53 m² menej.

Nové skladové priestory, rekonštrukcia pracovných a používateľských priestorov knižnice:

- fyzické presťahovanie knižničného fondu z doterajších skladov do haly v Rovinke. Sťahovacie práce boli zahájené v polovici mesiaca decembra 2009, pokračovali od 7. 1. 2010 do 28. 2. 2010. Celkom bolo presťahovaných 4 364 bežných metrov políc t.j. cca 150 000 knižničných jednotiek monografickej a periodickej literatúry,
- ponuka, predaj (22 inštitúcií) a likvidácia 4 364 b. m. regálov v období od 16. 2. 2010 do 24.3.2010 pre 22 knižníc a inštitúcií,
- rekonštrukcia 1. poschodia – apríl – máj 2010 / uvoľnenie cca 35 m² pracovnej plochy apríl - vyst'ahovanie a presťahovanie 16 pracovníkov knižnice,
- 1. etapa rekonštrukcie prízemí budovy NCZI od 19. 3. 2010 do 26. 4. 2010 (budovanie novej vrátnice – vyst'ahovanie

- nábytku z požičovne a pracovných priestorov, zabezpečenie prevádzky požičovne v náhradných priestoroch v študovni),
- uvoľnenie príručného skladu periodickej literatúry v suteréne budovy NCZI a presťahovanie cca 400 b. m. periodickej a učebnicovej literatúry a likvidácia skladu od 13. 4. 2010 do 4. 5. 2010,
 - 2. etapa rekonštrukcie prízemnia od 7. 6. 2010 do 28. 7. 2010 (budovanie novej podateľne, úprava pracovných priestorov v bytovej jednotke, rozvody elektrickej siete a bezpečnostné zariadenia v pracovných priestoroch, požičovni a študovni).

HOSPODÁRENIE/ ZAMESTNANCI

Z celkových nákladov na činnosť lekárskech knižníc vo výške **764 506,89 €** sa na nákup knižničných fondov vynaložilo **199 240,59 €** - 26,06 %. S indexom 80,52 predstavuje pokles nákupu k. j. o 48 201,22 €. Mzdové náklady pracovníkov lekárskech knižníc činili **439 404,09 €**.

Zamestnanci knižníc (prepočítaný stav) boli vykázaní v počte **54,61** – index 93,03. S vysokoškolským knihovníckym vzdelaním bolo vykázanych 12,40 zamestnancov, s iným vysokoškolským vzdelaním 6,46 zamestnancov. Zamestnanci so stredoškolským knihovníckym vzdelaním boli vykázaní v počte 21,69.

Priemerný počet pracovníkov (prepočítaný stav) na 1 lekársku knižnicu – 0,62

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave na nákup knižničných dokumentov vynaložila celkom **77 351,54 €**. S indexom 76,86 v porovnaní s rokom 2009 je to pokles o 23 283,30 €. Mzdové náklady činili **235 386,00** - index poklesu – 92,21.

Zamestnanci knižnice (prepočítaný stav) boli vykázaní v počte **26,72** – index poklesu 93,55. S vysokoškolským knihovníckym vzdelaním boli vykázaní 3 zamestnanci, s iným vysokoškolským vzdelaním 7,00 zamestnancov. Zamestnanci so stredoškolským knihovníckym vzdelaním boli vykázaní v počte 12,50.

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Lekárske knižnice v SR

- počet osobných PC 81
- z toho PC s pripojením na internet pre verejnosť 40

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

- počet osobných PC 38
- z toho PC s pripojením na internet pre verejnosť 10

Štatistický prehľad činnosti lekárskejších knižníc za rok 2010 je v štádiu spracovania, po vydaní bude zaslaný na všetky lekárskejších knižnice v SR..

**ZMENY VO VYDÁVANÍ SLOVENSÝCH
LEKÁRSKYCH ČASOPISOV**

RNDr. Bela Štalmašeková, Slovenská lekárska knižnica, Bratislava

V priebehu roka 2010 a začiatkom roka 2011 došlo k ďalším zmenám vo vydávaní slovenských lekárskejších časopisov, ktoré spočívali buď v zmene názvu, vydavateľa alebo v zlúčení 2 časopisov do jedného titulu. Začal vychádzať aj nový časopis z oblasti lekárnictva. Zmeny sa týkajú nasledovných časopisov:

CARDIOLOGY LETTERS

www.cardiology.sk

ISSN 1210-0048 (print), 1336-2429 (online)

Periodicita: 6x ročne

Vydáva: Slovenská kardiologická spoločnosť, Bárdošova 2/A,
831 01 Bratislava

Šéfredaktor: Prof. MUDr. Ivan Hulín, DrSc.

Redakcia: Slovenská kardiologická spoločnosť, redakcia
časopisu Cardiology Letters, Bárdošova 2/A, 831 01
Bratislava

Signatúra v SILK: **C 2635**

Poznámka: nadväzuje na časopis **Kardiológia** (ISSN 1210-0048),
ktorý vychádzal od roku 1997 do roku 2010

MEDIKOM

časopis Slovenskej lekárskej komory

www.lekom.sk

ISSN 1338-340X

Periodicita: 6x ročne

Vydáva: Lekár, a.s., Dobšinského 12, 811 05 Bratislava

Šéfredaktor: Prof. MUDr. Dušan Meško, DrSc.

Redakcia: MEDIKOM, Slovenská lekárska komora, Dobšinského
12 Bratislava, 811 05

Signatúra v SILK: **C 3108**

Poznámka: vznikol zlúčením 2 časopisov. Nadväzuje na časopis **Konzilium** (ISSN 1335-7123), ktorý vychádzal od roku 2000 do roku 2010 a časopis **Medinews** (ISSN 1336-3239), ktorý vychádzal od roku 2003 do roku 2010 ako samostatný titul a od roku 2011 je odbornou časťou časopisu MEDIKOM.

MONITOR MEDICÍNY SLS

ISSN 1338-2551

Periodicita: 4x ročne (2 dvojčísla)

Vydáva: Slovenská lekárska spoločnosť, Cukrová 3, 813 22
Bratislava

Šéfredaktor: Prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.

Redakcia: Monitor medicíny SLS, Slovenská lekárska
spoločnosť, Cukrová 3, 813 22 Bratislava

Signatúra v SILK: **C 2879**

Poznámka: nadväzuje na časopis **Medicínsky monitor** (ISSN 1335-0951), ktorý vychádzal od roku 1995 do roku 2009

O CHVÍĽU MAMOU

- časopis (nielen) o pupočníkovej krvi

www.cepra.sk

Periodicita: 2-3x ročne

www.eurocord.sk

Vydáva: CEPTRA s.r.o., Dúbravská cesta 11, 841 04 Bratislava

Šéfredaktor: Mgr. Tatiana Kubišová

Redakcia: CEPTRA s.r.o., Mokrohájska 6, 841 05 Bratislava

Signatúra v SILK: **C 3103**

Poznámka: Nový časopis určený pre laickú verejnosť.

PRAKTICKÉ LEKÁRNICTVO

www.solen.sk

ISSN 1338-3132

Periodicita: 4x ročne

Vydáva: Solen, s.r.o., Lovinského 16, 811 04 Bratislava

Šéfredaktor: Mgr. Roman Jazudek

Redakcia: Solen, s.r.o., Lovinského 16, 811 04 Bratislava
Signatúra v SILK: **C 3108**

Ďalšia zmena nastala skončením vydávania časopisu **Medical Practice** (ISSN 1336-8109) ako samostatného titulu v roku 2010. Ako posledné bolo vydané č. 9-10 (november-december, roč. 5, 2010). Od roku 2011, roč. 6, č. 1 bude titul vychádzať pod názvom **MEDICAL PRACTICE** len ako samostatná občasná príloha týždenníka **Zdravotnícke noviny** a zároveň ako špeciálne **Lekárske listy**.

ZMENA NÁZVU ČESKO-SLOVENSKEHO LEKÁRSKEHO ČASOPISU

GASTROENTEROLOGIE A HEPATOLOGIE

www.csgh.info

ISSN 1804-7874 (print), 1804-803X (online)

www.cgs-cls.cz

Časopis České gastroenterologické společnosti, České hepatologické společnosti, Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti a Slovenskej hepatologickej spoločnosti

Periodicita: 6x ročne

Vydáva: Česká lékařská společnost JEP v spolupráci
s vydavateľstvom Ambit Media, a.s., Klicperova
604/8, 150 00 Praha

Šéfredaktor: Prof. MUDr. Milan Lukáš, CSc.

Redakcia: Klinické a výskumné centrum pro střevní záňety,
ISCARE Lighthouse a I. LF UK, Jankovcova 1569/2c,
170 00 Praha 7

Signatúra v SILK: **C 229**

Poznámka: nadväzuje na časopis **Česká a slovenská a hepatologie** (ISSN 1210-7824), ktorý vychádzal od roku 2001 do roku 2010

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC V SLOVENSKEJ LEKÁRSKEJ KNIŽNICI

Slovenská lekárska knižnica si v roku 2011 pripomína 60. výročie svojho založenia. V rámci tohto jubilea pripravuje počas celého roka viaceré propagačné aktivity a odborné podujatia. Jedno z prvých podujatí, ktoré organizovala Slovenská lekárska knižnica a Občianske združenie MEDLIB, bolo konané v rámci Týždňa slovenských knižníc pod záštitou Kancelárie WHO na Slovensku a bolo venované Svetovému dňu zdravia.

Riaditeľka kancelárie WHO na Slovensku MUDr.

Darina Sedláková, MPH a vedecká tajomníčka Slovenskej lekárskej spoločnosti MUDr. Irina Šebová, CSc. vo svojej odbornej prednáške objasnili príčiny vzniku antimikrobiálnej rezistencie a vysvetlili prečo je v súčasnosti pre ľudstvo globálnou hrozbou. Zaujímavé boli porovnávania výskytu antimikrobiálnej rezistencie v európskych štátoch ako aj informácie o očakávaných nových antimikrobiálnych látkach. Téma antimikrobiálnej rezistencie a jej šírenia bola prezentovaná na výstavke kníh z fondu SILK, ako aj všetkých správ o zdraví vo svete World Health Reports vydaných Svetovou zdravotníckou organizáciou za roky 1995 – 2010 pri príležitosti Svetového dňa zdravia. Účastníci podujatia si na základe podaných odborných informácií plne uvedomili význam tohtoročného hesla Svetového dňa zdravia: *Ak nezasiahneme dnes, zajtra nebude čím liečiť*. Pre účastníkov podujatia boli spracované informačné materiály *Antimikrobiálna rezistencia a Ako správne užívať antibiotiká*.

Národné centrum zdravotníckych informácií - Slovenská lekárska knižnica v Bratislave v rámci Týždňa slovenských knižníc 2011 zrealizovala pre svojich používateľov a širokú verejnosť nasledovné aktivity:

- Deň otvorených dverí
- *prezentácia služieb oddelení SILK od akvizície cez spracovanie fondu, tvorby slovenských databáz BMS, CiBaMed až po všetky druhy služieb a online katalóg*
- Knižnica bez poplatkov – bezplatná registrácia a obnovenie členstva, odpustenie sankčných poplatkov
- *zapísalo sa 10 nových používateľov, registráciu si obnovilo 50 používateľov, bolo vrátených 68 kníh od používateľov s upomienkami I – III*
- Výstava *História medicínskych odborov v knižnom fonde SILK*
- *medicínsky odbor - urológia a nefrológia*
- Výstava knižničných dokumentov a vydaných správ o zdraví vo svete z fondu SILK a študovne WHO
- Bezplatná ponuka vyradených knižničných dokumentov SILK

PRIPRAVUJEME SA NA 60. VÝROČIE VZNIKU SILK

Rok 2011 je pre Slovenskú lekársku knižnicu v Bratislave rokom jubilejného 60. výročia vzniku. Je to opäť príležitosť na zhodnotenie činnosti a aktivít knižnice za uplynulé obdobie, ktoré bolo poznamenané kladnými ale i negatívnymi zásahmi do jej činnosti.

Od posledného medzníka – 55. výročia vzniku knižnice (2006) sa zásadne zmenila štruktúra knižnice. Na základe novej organizačnej štruktúry Národného centra zdravotníckych informácií bola knižnica začlenená ako samostatný útvar s názvom Slovenská lekárska knižnica a plní funkciu národného centra pre poskytovanie medicínskych a zdravotníckych informácií, ako i všetky ďalšie úlohy vyplývajúce zo zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach.

I napriek týmto zásadným zmenám, ktoré značne ovplyvnili činnosť knižnice sa pracovníci naďalej snažili o poskytovanie kvalitných knižnično – informačných a špeciálnych služieb lekárom, zdravotníckym pracovníkom, študentom ako i laickej verejnosti.

Ako sa jej tieto služby darilo a darí plniť, ako sú používatelia knižnice spokojní s ich poskytovaním, so skladbou knižničných dokumentov, využívaním špeciálnych služieb atď., sa dozvieme z výsledkov dotazníkového prieskumu spokojnosti používateľov *Ako nás vidíte*. Uvedený prieskum je po prednáške k Svetovému dňu zdravia *Antimikrobiálna rezistencia* ďalšou aktivitou k 60. výročiu vzniku knižnice.

Ďalšie aktivity a podujatia k 60. výročiu vzniku knižnice sú zamerané na edično – propagačnú činnosť. V študovni SILK je od januára t. r. prezentovaná séria výstaviiek literatúry *História medicínskych odborov v knižnom fonde SILK*, cieľom ktorých je priblížiť historický vývoj vybraných medicínskych odborov. Zoznamy vystavovanej literatúry sú prístupné aj na domovskej stránke SILK (www.silk.gov.sk).

Bulletin SILK *InfoMedLib* (č. 2) bude obsahovo zameraný na 60 rokov činnosti knižnice. V štádiu spracovania je *Súpis edičnej a publikačnej činnosti 2001 – 2010* ako aj informačno-propagačný materiál *Informácia o knižnici* a súpis periodík *Slovenské lekárske periodiká*.

Ústredným podujatím, ktoré sa bude konať dňa 7. 12. 2011 bude odborný seminár *60 rokov v službách medicíny*, sprievodným podujatím bude predajná výstava zahraničných monografií *Lekárske vedy 2011/2012*.

Pri tomto významnom výročí Slovenská lekárska knižnica nezabudne ani na významných dlhoročných používateľov knižnice, ktorí svojou aktívnou spoluprácou, darovaním publikácií a inými formami aktivít patria k tzv. mecenášom knižnice. Udelenie *Čestného členstva* týmto používateľom sa zrealizuje v rámci odborného seminára.

Požičovňa SLK

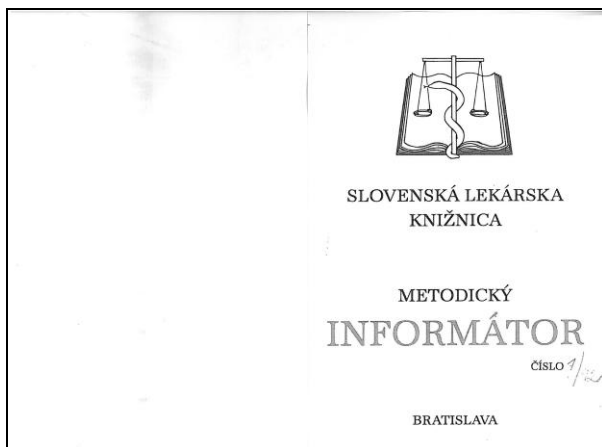
ČO VIEME O LOGU SLOVENSKEJ LEKÁRSKEJ KNIŽNICE ?

Marta Weisssová, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Logo (ideogram), je grafický symbol alebo obraz, ktorý vizuálne identifikuje spoločnosť, jednotlivca alebo udalosť. Pokiaľ je tento symbol doplnený textom (názvom) jedná sa o logotyp.

Prvé logo Slovenskej lekárskej knižnice bolo použité v roku 1992 na obálke bulletinu SILK Metodický informátor, roč. 27, číslo 1. Tento symbol sa používal do roku 1995 (číslo 1 – 3).

Znázorňuje symbol lekárstva – palicu s ovinutým hadom, tzv. Eskulapova palica, otvorenú knihu – symbol vzdelanosti a váhy – symbol farmácie. Tieto symboly vystihovali zameranie zbierkových fondov Slovenskej lekárskej knižnice z oblasti biomedicíny a farmácie, ako aj jej poslanie, vzdelávanie lekárov, zdravotníckych pracovníkov, študentov a laickej verejnosti.

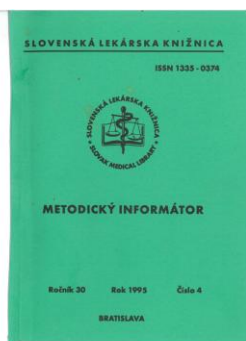

Nový typ loga Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave sa používa od roku 1995. Podľa definície sa jedná o logotyp a taktiež znázorňuje symbol lekárstva – palicu s ovinutým hadom, tzv. Eskulapova palica, otvorenú knihu – symbol vzdelanosti a váhy – symbol farmácie v kruhu s názvom knižnice v slovenskom a anglickom jazyku.

Toto logo Slovenskej lekárskej knižnice sa používa dodnes.

Logo bolo prvýkrát použité na obálke bulletinu SILK Metodický informátor, roč. 30, číslo 4.

Súčasná podoba používaného loga SILK

**PODPORA VZDELÁVANIA KLIENTOV
V SÚKROMNEJ SFÉRE**

Mgr. Ľubica Korgová, Rešeršné informačné služby, Nitra

Úvodom môjho príspevku by som chcela poďakovať pani riaditeľke SILK PhDr. Marte Žilovej, že ma oslovila na ďalšie pôsobenie v redakčnej rade periodika InfoMedLib, aj keď už pracujem v inej, podobnej pozícii. Napriek tomu, že nepôsobím priamo v knižnici, moje súčasné postavenie samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) nemá od knihovníctva ďaleko a naďalej zostávam úzko spätá so svojim povoláním, ktoré je pre mňa zároveň aj poslaním. Povolanie knihovníčky mám veľmi rada, nachádzam v ňom uplatnenie aj pre moju proklientskú orientáciu, snahu pomáhať a orientovať sa v problematike poskytovania a vyhľadávania informácií.

Moja živnosť je primárne zameraná na poskytovanie administratívnych služieb a poradenstvo v oblasti vzdelávania. Menšou cieľovou skupinou je verejnosť, ktorej poskytujem rôzne služby pri písaní dokumentov a žiadostí, učím pracovať s e-mailom, internetom.

Základ a najväčší počet mojich klientov tvoria študenti rôznych univerzít a vysokých škôl a odborní pracovníci, lekári, ktorí sa najmä na osobné odporúčanie, obracajú s požiadavkami na poradenstvo pri tvorbe, úprave záverečných, akademických alebo vedeckých odborných prác.

Práca s klientom začína vyhotovením rešerši v slovenskom, anglickom alebo nemeckom jazyku z voľne prístupných odborných databáz. Mojou snahou je pripraviť pre klienta všetko pod jednou strechou. Preto aj abstrakty v cudzom jazyku poskytujem s možnosťou prekladu do slovenského jazyka. Nemám problém sa s klientom vybrať do knižnice a na mieste mu poradiť aj iné knihy než boli v rešerši.

Mnohokrát je klient dostatočne schopný vypracovať prácu samostatne, ale je bezradný a nevie odkiaľ začať. V tomto prípade poradím, ktorý odsek použiť do konkrétnej časti práce, ako správne citovať autora a písať bibliografické odkazy, vytvoriť logickú štruktúru práce, z ktorej sa klient odrazí. A tu už je priestor pre samostatnú prácu klienta na tvorbe práce, ktorú spolu priebežne konzultujeme. Veľmi zdôrazňujem, že každý prebraný odsek musí mať uvedený aj autora a stranu, na to často študenti a lekári zabúdajú a dodatočne sa to ťažšie dohľadáva.

Ďalšou zo služieb poskytovaných pod jednou strechou je tvorba tabuliek a grafov podľa klientom dodaných podkladov, pretože práca v Exceli je značne špecifická, najmä grafy, a nie každý klient získal zručnosť v práci s grafmi a náročnými tabuľkami požadovanými v prácach.

Neposlednou poskytovanou službou je záverečná kontrola práce, ktorá pozostáva z gramatickej, stylistickej a formálnej kontroly práce so zameraním najmä na normu písania práce a bibliografických odkazov. Klientovi zabezpečujem aj tlač práce, viazanie väzby, napálenie CD s prácou, aby klient získal všetko pod jednou strechou, bez starostí.

Mnohí klienti zo špecifických odborov štúdia často potrebujú aj náročné matematicko-štatistické spracovanie výsledkov prieskumu. Aj s týmto problémom im dokážem poradiť. Zabezpečím spracovanie dotazníkov, štatistické vyhodnotenie, tvorbu grafov a tabuliek.

Lekári popri svojej zaneprázdnenosti nemajú čas uvažovať nad tým, či existuje pomoc pri príprave na atestáciu a veľakrát je náročné ich efektívne osloviť s ohľadom na túto pracovnú vyťaženosť. Práve z tohto dôvodu ich zaneprázdnenosti by im príprava podkladov, literatúry a komplexných služieb, ktoré by potrebovali, dokázala uľahčiť štúdium a tvorbu práce. Najlepšie je, ak sa s lekárom nadviaže spolupráca už na začiatku a dbá sa na správne uvádzanie bibliografických odkazov a formálnu stránku, nakoľko s odstupom času je to veľmi pracné a zbytočne zdĺhavé.

Tejto skupine klientov ponúkam aj usporiadanie publikačnej činnosti podľa kategorizácie a vytvorenie zoznamov na základe lekárom zaslanej zhromaždenej publikačnej činnosti a mojou úlohou je jej spracovanie v súlade so smernicou.

Taktiež pomáham lekárom a vedeckým pracovníkom s výberom vhodnej zahraničnej tlače, periodika, na uverejnenie ich článkov, ktoré im prinesie najväčší osov zhl'adom na ich publikačnú činnosť. Ako ďalšiu službu pod jednou strechou pre klientov poskytujem služby antikvariátu študijnej literatúry. Klienti, ktorí už píšu diplomovú prácu, väčšinou skriptá nepotrebujú, preto tu vzniká priestor na prevzatie nízkonákladovej študijnej literatúry a jej využitie ďalej, či už pri tvorbe záverečných prác alebo počas štúdia. Moje doterajšie skúsenosti ma presvedčili, že najlepšou reklamou a propagáciou tohto typu služieb je osobné odporúčenie spokojného klienta svojmu známemu, ktorý potrebuje pomoc. Tento spôsob získavania klientov je najúčinnnejší a najefektívnejší, preto nie je potrebná ďalšia reklama v masovo-komunikačných médiách a je to zároveň pre mňa aj spätnou väzbou a zadosťučinením, že klienti sú natoľko spokojní, že moje služby odporúčajú aj ďalej.

Nevýhodou tohto typu poskytovaných služieb je sezónnosť, nakoľko je najväčší nápor práve počas akademického roka a počas letných prázdnin nastáva útlm, ktorý využívam na moje ďalšie vzdelávanie, dopĺňanie zručností a prípravu noviniek v poskytovaných službách pre nadchádzajúci akademický rok a nápor s ním spojený.

A čo môžu urobiť knižnice a školy pre informačné vzdelávanie svojich používateľov alebo študentov? Už dávnejšie som aj v tomto periodiku písala, že v informačnej výchove sú ešte výrazné rezervy. Klienti nevedia prečítať rešerš, nevidia rozdiel medzi monografiou, časopisom a zborníkom, uvádzať rozsah. Veľký problém majú s pisaním bibliografických odkazov. Nie každá katedra vysvetlí študentom aspoň formálnu stránku práce. Na univerzite, aj keď je vypracovaná smernica, každá katedra má iné požiadavky na formálnu úpravu práce. Chýba snaha o dodržiavanie jednotného systému. Študenti sú potom dezorientovaní.

Knižnice by pokiaľ je to možné, mali viac spolupracovať s fakultami a katedrami, aby mohli študentom dať praktické ukážky rešerší, pomáhať im orientovať sa v on-line katalógoch a priamo na policiach v knižnici. A práve kvôli týmto nedostatkom v informačnej výchove klienti vysoko oceňujú to, že existuje tento typ služby, ktorá im pomôže v tej oblasti, o ktorej nemajú dostatočné množstvo informácií a knihovníčky najmä v univerzitných v knižniciach sú

zahľtené svojou bežnou pracovnou činnosťou a na ďalšie poradenstvo pre klientov im nezostáva dostatok času.

Vo všetkých svojich činnostiach a službách využívam skúsenosti, ktoré som získala v celoživotnej práci v knižnici. Naďalej sledujem zmeny, ktoré sa v našej oblasti vyskytujú. Nie je mojim cieľom nahradiť činnosť knižnice, to sa v týchto podmienkach ani nedá. Skôr je mojou snahou pomôcť klientom tam, kde končia možnosti knižníc.

Vážené kolegyně, prajem Vám veľa úspechov v práci ako aj spokojných používateľov.

Mgr. Ľubica Korgová – RIS služby

mobil: 0903 559 391 e-mail: rissluzby@gmail.com

Polygon, Coboriho 1, 949 01 Nitra, budova pri parkovisku, 1. p.

LEKÁRSKA KNIŽNICA ZNOVU OTVORENÁ

Milena Barilová, Lekárska knižnica, Nemocnica arm. generála L. Svobodu, Svidník

Takmer po troch rokoch stagnácie, Nemocnica arm. generála L. Svobodu vo Svidníku uviedla znovu do prevádzky lekársku knižnicu. Od 1. 9. 2010 majú zamestnanci nemocnice ako aj externí používatelia, študenti a žiaci sprístupnené esteticky zariadené priestory s možnosťou prezenčného štúdia knižničných dokumentov dvakrát do týždňa v pondelok a piatok od 10. 00 do 15.00 hod.

Pre používateľov poskytuje lekárska knižnica nasledovné služby:

- výpožičné (absenčné, prezenčné, medziknižničné)
- konzultačné
- referenčné o fondoch a službách iných knižníc
- rešeršné služby

- bibliografické- informačné služby
- prístup k informáciám prostredníctvom internetu
- poradenské a konzultačné služby

Vo fonde knižnice sa nachádza vyše 7000 knižničných jednotiek, 28 titulov odborných časopisov a špeciálnej literatúry. Som nesmierne vďačná vedeniu nemocnice, že aj v dnešnej ťažkej dobe, bolo ochotné investovať do opätovného otvorenia lekárskej knižnice. Je to znak toho, že vedeniu skutočne záleží na tom, aby zamestnanci nemocnice mali prístup k novým informáciám a k ich realizácii v praxi.

Príspevok pani Mileny Barilovej a najmä rozhodnutie vedenia Nemocnice arm. gen. L. Svobodu vo Svidníku je v dnešnej situácii rušenia lekárskeho knižničného fondu viac ako potešiteľné. O to viac sme radi, že pani Barilová sa aj po 13 rokoch svedomitej a systematickej práce v knižnici môže i naďalej venovať propagácii medicínskej literatúry vo vynovenej knižnici, ktorej už v roku 2001 hrozilo zrušenie. Patrí jej zato vďaka.

Do ďalších rokov, v nových priestoroch knižnice prajeme pani Barilovej veľa pracovných úspechov, spokojných čitateľov a podpory zo strany zriaďovateľa.

Redakčná rada

LEKÁRSKE KNIŽNICE ZDRAVOTNÍCKYCH ORGANIZÁCIÍ

Adresár 2011

Marta Weissová, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Ako každý rok i v tomto roku Slovenská lekárska knižnica v Bratislave (SILK) aktualizovala Adresár lekárske knižnice v SR. Sústavné zmeny v personálnom obsadení knižníc, zmeny v kontaktných údajoch, telefónnych, e-mailových, v neposlednej rade rušenie lekárske knižnice si zákonite vyžadujú aktualizovať údaje, ktoré sú pre vzájomné kontakty, poskytovanie medziknižničnej výpožičnej služby ako aj iné služby knižníc nezbytné a potrebné.

Spracovaný adresár v tlačenej forme obdržali všetky lekárske knižnice v SR, v elektronickej forme je prístupný na domovskej stránke SILK www.silk.gov.sk (ľavé menu Elektronická knižnica - Knižnice a organizácie) ako aj na stránke www.infolib.sk (Knižnice – Adresáre).

Na podnet vedúcej Lekárskej knižnice FNsP FDR v Banskej Bystrici PhDr. Viery Kikovej sa do adresára zaradili aj akademické knižnice so zameraním na prácu s biomedicínskou literatúrou. Za podnet ďakujeme.

Najpodstatnejšie (alarmujúce) zmeny nastali v zrušení dvoch lekárske knižnice zdravotníckych zariadení:

Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca

Všeobecná nemocnica s poliklinikou, a. s. Levoča

Zrušenie lekárske knižnice v týchto zariadeniach je nanajvýš alarmujúce, nakoľko sa jedná o knižnice s dlhoročne budovaným odborným knižničným fondom a pracovníčkami s dlhoročnou praxou. I napriek intervenciám zo strany SILK na adresu zriaďovateľov, zrušeniu týchto knižníc sa nepodarilo zabrániť.

Redakčná rada bulletinu ako aj vedenie Slovenskej lekárskej knižnice ďakujú odchádzajúcim pracovníčkam knižníc za prácu, ktorú svedomite vykonávali v prospech slovenskej medicíny pri ďalšom vzdelávaní lekárov a zdravotníckych pracovníkov.

♣ **Janka Zimanová**

V lekárskej knižnici Kysuckej nemocnice s poliklinikou v Čadci (predtým NsP) pracovala od roku 1975. Jej dlhoročná a obetavá práca bola nesporne veľkým prínosom pre ďalšie vzdelávanie lekárov, zdravotníckych pracovníkov a študentov. Počas pôsobenia v knižnici získala cenné odborné poznatky, ktoré sa vždy snažila využívať pri poskytovaní knižnično – informačných služieb a propagácii odbornej medicínskej literatúry. Jej pracovné výsledky v rámci celoslovenského meradla boli hodnotené veľmi dobre.

♣ **Viera Varšová**

V lekárskej knižnici Všeobecnej nemocnice s poliklinikou v Levoči (predtým NsP) pracovala od roku 2001. V rámci skráteného pracovného úväzku s veľkou profesionálnou zručnosťou a zánietením vykonávala všetky knižnično-informačné služby, vrátane poskytovania rešerší a medziknižničnej výpožičnej služby lekárom, zdravotníckym pracovníkom a študentom. Služby knižnice aktívne poskytovala i používateľom blízkeho regiónu.

Podakovanie za poskytovanie kvalitných knižnično – informačných služieb, vynaložené úsilie pri ďalšom vzdelávaní lekárov, zdravotníckych pracovníkov a študentov patrí aj pracovníčkam a pracovníkom lekárskeho knižnič, ktorí ukončili pracovnú činnosť v lekárskeho knižniciach zdravotníckeho zariadení z dôvodu odchodu do dôchodku, alebo z iných dôvodov.

- ♣ Adriana Lacková, Fakultná nemocnica L. Pasteura Košice
- ♣ Monika Beťková, Liptovská NsP Liptovský Mikuláš
- ♣ Zita Ďurčíková, Všeobecná NsP, n. o. Lučenec
- ♣ Vlasta Ďurišová, Revúcka medicínsko humanitná NsP, n. o. Revúca
- ♣ Katarína Gerjaková, Ľubovnianska nemocnica, n. o. Stará Ľubovňa
- ♣ Ing. Marek Rohoň, Nemocnica Zvolen, a. s.
- ♣ Mária Zámbojová, RÚVZ Košice

- ♣ Mária Hajšmanová, RÚVZ Považská Bystrica
- ♣ Jana Králiková, Slovenské liečebné kúpele, a. s. Trenčianske Teplice
- ♣ Janka Antoniová, Kúpele Vyšné Ružbachy, a. s.

Redakčná rada bulletinu a vedenie Slovenskej lekárskej knižnice zároveň srdečne víta v radoch pracovníkov lekárskejších knižníc nových kolegov, ktorí nastúpili do lekárskejších knižníc. Prajeme im veľa pracovných úspechov v knižničnej práci pri poskytovaní knižnično – informačných služieb a propagácii odbornej medicínskej literatúry.. Tešíme sa na vzájomnú spoluprácu a v prípade potreby im ponúkame „pomocnú ruku“ pri riešení akéhokoľvek problému v knižnici.

- ♣ Mgr. Mária Kropajová, NÚRCH Piešťany
- ♣ Patrícia Fábryová (zastupovanie MD), UN ŠGN Bratislava – Podunajské Biskupice
- ♣ Ing. Jana Filipová, Fakultná nemocnica L. Pasteura Košice
- ♣ Ing. Miroslava Fuziová, Liptovská NsP Liptovský Mikuláš
- ♣ Bc. Vlasta Miadoková, Všeobecná NsP, n. o. Lučenec
- ♣ Dana Ovšonková, Revúcka medicínsko humanitná NsP, n. o. Revúca
- ♣ Mgr. Slávka Hutníková, Ľubovnianska nemocnica, n. o. Stará Ľubovňa
- ♣ Katarína Podobná, Nemocnica Zvolen, a. s.
- ♣ Darina Dravecká, RÚVZ Košice
- ♣ Daniel Revák, RÚVZ Považská Bystrica
- ♣ Dagmar Blažová, Slovenské liečebné kúpele, a. s. Trenčianske Teplice
- ♣ Gabriela Psoťová, Kúpele Vyšné Ružbachy, a. s.

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

Prof. MUDr. Štefan Galbavý, DrSc.

Prof. MUDr. Štefan Galbavý, DrSc. je významnou osobnosťou slovenskej patológie. V praxi a teórii sa zaoberá najmä experimentálnou onkológiou, patologickou anatómiou a laboratórnymi vyšetrovacími metódami v medicíne, ako aj bioptickým vyšetrovaním tkanív pacientov s cieľom stanoviť diagnózu a liečbu.

Narodil sa 14. mája. 1946 v Piešťanoch. Štúdium medicíny – odbor všeobecné lekárstvo absolvoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (ďalej LF UK), štúdium ukončil v roku 1970. V rokoch 1968 – 2002 pôsobil v Ústave patologickej anatomie LF UK, v rokoch 2003 – 2004 ako primár Oddelenia patológie v Onkologickom ústave sv. Alžbety (ďalej OUSA).

. Je jedným zo zakladateľov Ústavu laboratórných vyšetrovacích metód LFUK a OÚSA v Bratislave. Od roku 1970 je členom Slovenskej spoločnosti patológov. V rokoch 1993 – 2003 pôsobil ako hlavný odborník Ministerstva zdravotníctva SR pre patológiu.

Od roku 2004 je prednostom Ústavu laboratórných vyšetrovacích metód Vysoké školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety (ďalej VŠZaSP) a Onkologického ústavu sv. Alžbety.

Dňa 13. 6. 2005 bol prezidentom republiky SR Ivanom Gašparovičom vymenovaný za vysokoškolského profesora v odbore *Laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve*

V súčasnej dobe pôsobí ako prorektor pre pedagogickú činnosť a prednosta Ústavu súdneho lekárstva LF UK v Bratislave, je členom vedeckej rady VŠZaSP sv. Alžbety.

Profesor Galbavý má za sebou bohatú vedeckú a publikačnú činnosť. Bol školiteľom viacerých externých aspirantov, odborne viedol a pripravoval lekárov na atestáciu I. a II. stupňa, vo funkcii predsedu habilitačnej komisie a oponenta habilitačných prác a posudzovateľa inauguračných materiálov sa podieľal na vymenovaní lekárov za docentov a profesorov morfológických a klinických disciplín.

Publikačná činnosť zahŕňa veľké množstvo publikovaných príspevkov v domácej i zahraničnej odbornej tlači. Je autorom alebo spoluautorom 229 vedeckých publikácií, z toho 74 zahraničných. Citačné ohlasy v prácach iných autorov prevyšujú číslo 400.

Ako člen výborov, redakčných rád a komisií na Slovensku, ale i v zahraničí profesor Galbavý zúročil svoje dlhoročné odborné a teoretické poznatky. Odborná činnosť a aktivity profesora Galbavého sú záslužné i v oblasti prednáškovej činnosti nielen u nás, ale i v zahraničí. Prezentoval 386 prednášok, z toho 87 v zahraničí.

Dlhoročné vedecké, publikačné ako i spoločenské aktivity profesora Galbavého boli ocenené udelením *Bronzovej medaily UK*, *Ceny Slovenskej farmakologickej spoločnosti*, *Ceny Slovenskej urologickej spoločnosti*, *Ceny Slovenskej spoločnosti patológov*, *Bronzovej medaily LF UK*, *Prémie Literárneho fondu – sekcie pre vedeckú a odbornú literatúru a počítačové programy v kategórii prírodných vied*.

Prof. MUDr. Štefan Galbavý, DrSc. je dlhoročným spolupracovníkom Slovenskej lekárskej knižnice. V sedemdesiatych rokoch 20. stor. sa spolu s prof. MUDr. Jánom Jakubovským, DrSc začali zaoberať s myšlienkou systematického spracovania informácií z Current Contents. Pri spracovaní časopisov im nezištne a obetavo vychádzali v ústrety predovšetkým pani Oľga Harváňková a pani † Marta Vaculová. Spolupráca pána profesora so Slovenskou lekárskou knižnicou pokračovala i v ďalších rokoch a to aj v oblasti

darovania knižných darov – učebníc a monografií. Za dlhoročnú spoluprácu a aktivity Slovenská lekárska knižnica v roku 2004 udelila prof. MUDr. Štefanovi Galbavému, DrSc. *Čestné členstvo SILK*.

Obzvlášť si ceníme spoluprácu s profesorom Štefanom Galbavým pri rozvíjaní činnosti občianskeho združenia MEDLIB, ktoré pôsobí pri Slovenskej lekárskej knižnici. Na valnom zhromaždení občianskeho združenia MEDLIB dňa 5. 12. 2007 bol zvolený do funkcie predsedu OZ. Svojimi cennými odbornými radami a poznatkami významne prispieva k plneniu aktivít občianskeho združenia.

Prof. MUDr. Štefan Galbavý, DrSc. na riadnom VZ OZ MEDLIB
(v popredí)

V tomto roku sa profesor Štefan Galbavý dožíva významného životného jubilea. V mene redakčnej rady a kolektívu pracovníkov Slovenskej lekárskej knižnice jubilantovi srdečne blahoželáme a do ďalších rokov života prajeme veľa pracovných úspechov, pevné zdravie a spokojnosť v kruhu najbližších.

Anotovaný výber zo slovenskej a českej odbornej tlače

Marta Weisssová, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Trávníček, Jiří: Nad druhým reprezentatívnym výzkumem čtenářů a čtení v ČR. Jací jsme čtenáři ?

In.: Čtenář, 63, 2011. č. 3 s. 83 - 86

V roku 2010 sa uskutočnil druhý reprezentatívny výskum obyvateľov ČR starších ako 15 rokov na tému čítanie. Výskum sa uskutočnil v spolupráci s Národnou knižnicou ČR a Ústavom pre českú literatúru AV ČR. Bol realizovaný na vzorke 1550 respondentov na 225 miestach Českej republiky.

Richter, Vít: Jak navštěvujeme a využívame knihovny ?

In.: Čtenář, 63, 2011. č. 3 s. 86 - 90

Opakovaný reprezentatívny výskum obyvateľov starších ako 15 rokov zameraný na čítanie bol taktiež zameraný na vzťah verejnosti ku knižniciam a ich službám. Výskum sledoval návštevnosť knižníc, kto najvia využíva služby, kto nechodí do knižnice, spokojnosť s ponukou kníh a služieb atď.

Kareš, Ivo: Případová studie zavedení RFID technologie v knihovně

In.: Čtenář, 63, 2011. č. 4 s. 123 - 126

Juhočeská vedecká knižnica v Českých Budejoviciach realizovala v roku 2010 projekt vybavenia vzorovej knižnice využívajúcej technológiu RFID vo svojej pobočke Štyři Dvory. Technológia RFID /Radio Frequebcy Identification predstavuje kvalitatívne vyšší stupeň identifikačných technológií využívaných v knižniciach.

Šušol, Jaroslav: Informačná politika v kontexte spoločensko – politických procesov 21. storočia

In.: ITlib, 15, 2011, č. 1 s. 4 – 10

Informačnú politiku do značnej miery formuje snaha určitej organizácie, spoločnosti či štátu vyrovnáť sa s využívaním nových technológií v informačných a komunikačných procesoch. Jedným

z aktuálnych podnetov pre koncipovanie nových smerov informačnej politiky je informačná spoločnosť. Vznik informačnej spoločnosti možno považovať za prirodzený vývoj spoločenskej informácie pod vplyvom rozvoja informačných a komunikačných technológií.

Kukučová, Mária: Nispez predstavuje. Wiley Online Library

In.: ITlib, 15, 2011, č. 1 s. 15 – 19

Do konzorcia Wiley cez národný projekt NISPEZ je zapojených 17 inštitúcií. Wiley Online Library ponúka na svojich stránkach rôzne tréningy a sprievodcov a tiež možnosť zúčastniť sa online pracovného seminára.

Haršányiová, Martina: Aktivity Európskej únie v oblasti eHealth

In.: ITlib, 15, 2011, č. 1 s. 30 – 34

eHealth poznáme aj pod pojmiami elektronické zdravotníctvo, eZdravie, online zdravotné služby alebo informatizácia zdravotníctva. Tieto pojmy charakterizujú technický rozvoj v oblasti zdravotníckych systémov a služieb, no predovšetkým celkový spôsob myslenia a chápania zdravotníckeho systému, ako aj prístup na zlepšenie zdravotnej starostlivosti na miestnej, regionálnej a globálnej úrovni prostredníctvom využívania informačných a komunikačných technológií.

Škyřík, Petr – Lorenz, Michal: Znalostní a metodický portál Knihovna.cz

In: KNIHOVNA, 22, 2011. č. 1 s. 5 – 15

V Kabinete informačných štúdií a knihovníctva v Brne spoločne s partnermi sa pripravuje znalostný portál (www.knihovna.cz), ktorý bude slúžiť pre potreby širokej odbornej obce. Umožní efektívnu platformu komunikácie a online vzdelávanie informačných pracovníkov v ČR. Na doméne Knihovna.cz sa bude postupne portál vystavovať. Bude zameraný na budovanie a posilnenie spolupráce knižníc a akademických pracovísk pri rozvoji odboru informačného štúdia a knihovníctva cestou moderných informačných a komunikačných technológií.

Ondriašová, Helena: Identifikácia knižníc a knihovníkov v prostredí internetu

In.: KNIŽNICA, 12, 2011. č. 1 s. 14 – 20

2. časť príspevku nadväzuje na štúdiu venovanú problematike identity v prostredí internetu. Prieskum online identity knižníc a knihovníkov realizovaný na vzorke 76 webových sídiel slovenských knižníc bol zameraný na skúmanie 30 kritérií v rámci 12 kategórií rozdelených do dvoch skupín.

Majerová, Jarmila: Terminológia v oblasti elektronických dokumentov – úvahy aj o typológii

In.: KNIŽNICA, 12, 2011. č. 1 s. 51 – 54

Vývoj a implementácia nových informačných technológií ovplyvňuje všetky oblasti ľudského poznania, knižničnú vedu nevynímajúc. Vývoj nových poznatkov prináša nové pojmy a terminológia poznatkových oblastí sa aktualizuje a mení. Nové typy zdrojov menia technológiu tradičných knižničných postupov a procesov vo všetkých kľúčových i nadstavbových oblastiach.

Majerová, Jarmila a kol.: Sekcia fondov Slovenskej národnej knižnice (Bibliotéka)

In.: KNIŽNICA, 12, 2011. č. 5 s. 12 – 17

Sekcia fondov Slovenskej národnej knižnice (Bibliotéka) je v súlade s novou organizačnou štruktúrou SNK v Martine zriadená ako pracovisko, ktoré sústreďuje kľúčové činnosti knižnice. Na plnenie úloh bolo v rámci sekcie vytvorených šesť oddelení. Sekcia fondov SNK pôsobí ako ústredné, koordinačné a metodické pracovisko pre oblasť dopĺňovania knižničných fondov, katalogizačného spracúvania, uchovávanía, reštaurovanía a konzervovania zbierok v správe SNK.

V oblasti bibliografického systému plní sekcia úlohy a poslanie Národnej bibliografickej agentúry. V širšom kontexte knižničného systému SR je sekcia ústredným metodickým a koordinačným pracoviskom.

Sekcia fondov SNK je najväčším pracoviskom národnej knižnice, vedením sekcie je poverená Mgr. Jarmila Majerová. Oddelenie pre knižničný systém SR vedie PhDr. Anna Kucianová.

JUBILEÁ PRACOVNÍKOV KNIŽNÍC

Ďakujeme touto cestou za doteraz vykonanú prácu pracovníčkam lekárskejších knižníc zdravotníckych zariadení, ktoré v tomto roku dovŕšili významné pracovné a životné jubileá.

25 ročné pracovné jubileum

♣ **Anna Domovcová**

Lekárska knižnica NsP, n. o. Brezno

V lekárskej knižnici NsP Brezno pracuje od roku 1986. Do roku 1991 pracovala na celý úväzok, v súčasnej dobe vykonáva prácu v knižnici na úväzok (0,20). Jej 25 ročné pôsobenie v knižnici je poznamenané rokmi svedomito vykonávanej práce, nespočetným množstvom spokojných čitateľov, ktorým sa snažila poskytovať čo najkvalitnejšie knižnično – informačné služby.

20 ročné pracovné jubileum

♣ **RNDr. Bela Štalmašeková**

NCZI, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

V oddelení akvizície a spracovania fondov SILK, na úseku akvizície periodickej literatúry pracuje od roku 1991. Zabezpečuje medzinárodnú výmenu periodík, je koordinátorom medzinárodných konzorcií elektronických časopisov. V knižnično – informačnom systéme ARL v module Seriály realizuje objednávky periodík. Aktívne sa venuje publikačnej činnosti – odborné články v knihovníckych a zdravotníckych periodikách, edícia SILK – Slovenské lekárske periodiká.

15 ročné pracovné jubileum

♣ **RNDr. Ella Görnerová**

NCZI, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Od roku 1996 pracuje na oddelení akvizície a spracovania fondov SILK ako klasifikátorka. V roku 1997 bola poverená správou tezaura MeSH (Medical Subject Headings), je jedinou prekladateľkou tezaura MeSH do slovenského jazyka. V rámci publikačnej činnosti sa zameriava na spracovávanie nových prírastkov zahraničnej biomedicínskej literatúry pre časopis Zdravotnícke noviny.

♣ **Angelika Turčeková**

NCZI, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

V Slovenskej lekárskej knižnici pracuje od roku 1996. V rámci svojho pracovného zadelenia v študovni a t. č. v požičovni SILK aktívne využívala dlhoročné odborné znalosti pri poskytovaní knižnično – informačných služieb lekárom, zdravotníckym pracovníkom a študentom. Významnou mierou sa podieľala na implementácii výpočítaného modulu KIS RL.

♣ **Zuzana Pelikánová**

NCZI, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Na úseku spracovania článkovej databázy pracuje od roku 1996. Ako pracovníčka bez odborného knihovníckeho vzdelania absolvovala rekvalifikačný knihovnícky kurz v CVTI. Za celé obdobie jej pôsobenia v knižnici sa profesionálne zhostila pridelených úloh a priebežným vzdelávaním v oblasti bibliografie, mennej katalogizácie a tvorby autorít zvyšovala kvalitu svojej práce. V rámci svojej pracovnej náplne sa podieľa na tvorbe významných národných medicínskych databáz – Bibliographia medica Slovaca (BMS), CiBaMed (citačná databáza medicíny), katalóg SILK ako i na tvorbe národných medicínskych menných a názvových autorít.

♣ **Margita Zemanová**

NCZI, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Na úseku reprografických služieb Slovenskej lekárskej knižnice pracuje od roku 1996. Ako pracovníčka oddelenia knižnično – informačných služieb ochotne a pohotove vypomáha i pri službách študovne. Je veľmi svedomitou a aktívnou pracovníčkou knižnice.

10 ročné pracovné jubileum

♣ **Marta Weissová**

NCZI, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

V Slovenskej lekárskej knižnici pracuje od mája 2001. Vykonyvala funkciu vedúcej metodického oddelenia vrátane všetkých úloh vyplývajúcich z celoslovenskej metodickej pôsobnosti. Po reštrukturalizácii oddelení SILK v roku 2006 zabezpečuje štatistické zisťovanie činnosti lekárske knižníc v SR, edičnú činnosť, vrátane vydávania bulletinu InfoMedLib, Štatistických prehľadov činnosti LK, Adresára LK, informačných a propagačných materiálov SILK. Od roku 2003 zabezpečuje činnosť a hospodársku agendu občianskeho združenia MEDLIB.

K významnému životnému jubileu srdečne blahoželáme:

♣ **RNDr. Elle Görnerovej**

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

♣ **Darine Mikulovej**

Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s. Bratislava

♣ **Emílii Walterovej**

Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s. Bratislava

Nelúčime sa...

... len by sme sa aj touto cestou chceli poďakovať pracovníckam Slovenskej lekárskej knižnice za dlhoročnú spoluprácu a za podiel práce vykonanej v prospech rozvoja knižnično – informačných služieb. V rámci ďalších reštrukturalizačných zmien v Národnom

centre zdravotníckych informácií, nariadených zriaďovateľom, dňom 1. 7. 2011 odišli zo Slovenskej lekárskej knižnice.

♣ **Mgr. Eva Takáčová**

V Slovenskej lekárskej knižnici pracovala od roku 1997 vo funkcii vedúcej bibliograficko – rešeršného oddelenia (BRO). Pod jej vedením sa podieľala na budovaní databázy Bibliographia medica Slovaca (BMS) a citačnej databázy CibaMed. Po reštrukturalizácii Slovenskej lekárskej knižnice včlenením do Národného centra zdravotníckych informácií v roku 2006, bola poverená vedením oddelenia knižnično – informačných služieb (OKIS), kde pokračovala v trende skvalitňovania komplexných knižnično – informačných služieb poskytovaných používateľom knižnice. Oddelenia BRO a OKIS, ktoré viedla počas svojho pôsobenia úspešne zahájili aplikáciu modulov Články KIS RL (2000) Výpožičky a Seriály KIS RL, zavedenie čitateľských preukazov s čiarovým kódom (2001), začlenenie modulu Výpožičky do kompaktnej siete a zlúčenie databáz, aplikáciu nového WEB katalógu v prostredí IPAC ARL (2002), online sprístupnenie dát Katalógu SILK a BMS v prostredí ARL-IPAC, rozšírenie ponúkaných služieb používateľom – elektronické žiadanky, rezervácie, konto čitateľa a v neposlednej rade viacero sťahovaní, ktoré si vyžiadali rekonštrukčné práce v budove NCZI. V tomto roku sa úspešne podieľala na príprave dotazníkového prieskumu spokojnosti používateľov *Ako nás vidíte*. Mgr. Eva Takáčová svojim svedomitým prístupom k plneniu pracovných povinností bola príkladom pre pracovníkov oddelení, ktoré počas svojej pôsobnosti v SILK viedla.

♣ **Mgr. Eva Hulínová**

Dlhoročná odborná pracovníčka v oblasti poskytovania biomedicínskych informácií nastúpila do Slovenskej lekárskej knižnice v roku 1996. S malým prerušením pracovnej činnosti od 30. 9. 2005 do 1. 5. 2007 zúročila svoje vedomosti v oblasti budovania a propagácie Dokumentačného strediska SZO /WHO v SR a fondu depozitnej knižnice SZO/WHO v SR. Má veľkú zásluhu na

tom, že v rámci programu Podpora dostupnosti informačných produktov WHO a Dvojročnej dohody o spolupráci medzi MZ SR a WHO/EURO sa dobudovalo dokumentačné centrum po materiálnej a technologickej stránke, čím sa vytvorili predpoklady pre jeho ďalšiu kvalitnú činnosť.

Okrem propagácie dokumentov SZO a činnosti Svetovej zdravotníckej organizácie sa vo veľkej miere podieľala na prieskume a analýze nových profilových tematických domácich a zahraničných špecializovaných odborných elektronických databáz a na vypracovaní odborných tematických rešerší. Ako pracovníčka bibliograficko – rešeršného oddelenia, neskôr oddelenia knižnično – informačných služieb bola vždy ochotná vypomôcť i na iných pracovných úsekoch.

♣ **Marta Chabenová**

V Slovenskej lekárskej knižnici začala pracovať v roku 1988 nástupom na bibliograficko-informačné oddelenie do funkcie výskumný a vývojový pracovník. Už v začiatkoch svojej kariéry sa venovala menšej katalogizácii pri spracovaní dokumentov so zameraním na komplexné spracovanie retrospektívnych rešerší, ich archiváciu až po redakciu súpisu literárnych rešerší. Zriadením Depozitnej knižnice SZO v roku 1992 sa rozšírili jej pracovné činnosti o ďalšiu činnosť - budovanie a spracovanie fondu dokumentov SZO. Práve do tohto obdobia spadá tiež veľký skok v automatizácii knižnično-informačných procesov v SILK. S úplnou samozrejmosťou a ľahkosťou sa zapojila do budovania automatizovaného katalógu práve spracovaním dokumentov SZO. V roku 1994 prevzala opäť nové pracovné činnosti a začala budovať samostatnú citačnú databázu – CiBaMed. Za celé obdobie jej pôsobenia v knižnici sa vždy profesionálne zhostila pridelených úloh a priebežným vzdelávaním v oblasti menšej katalogizácie zvyšovala kvalitu svojej práce. Po rozsiahlej reštrukturalizácii knižnice v roku 2006 i naďalej pôsobila ako bibliograf a podieľala sa na tvorbe národných medicínskych databáz – Bibliographia medica Slovaca (BMS), CiBaMed (citačná databáza medicíny), katalóg SILK ako i národných medicínskych menných autorít v oddelení bibliografie a informačného systému. Jej pracovné výkony sa dajú zhodnotiť len jedným slovom – nadštandardné. Za celú svoju kariéru v knižnici bola vždy vzorom pre

svoje kolegyne, či už svojou pracovitosťou a precíznosťou, ochotou vždy podať pomocnú ruku, priamosťou a zásadovosťou.

Odchodom do zaslúženého dôchodku stráca knižnica kvalitného a výkonného pracovníka a náš kolektív vzácneho človeka. Neostáva nám nič iné, len úprimné poďakovanie za to, že sme sa stretli, mohli spolupracovať a tvoriť.

♣ **Viera Remová**

Do Slovenskej lekárskej knižnice nastúpila v roku 2006, pracovala na oddelení knižnično – informačných služieb. Ako pracovníčka služieb mala zodpovedný prístup k používateľom knižnice, najmä v oblasti poskytovania individuálnych inštrukcií k využívaniu elektronického katalógu SILK a vyhľadávaniu dokumentov. Jej svedomitý prístup k plneniu pracovných povinností bol príkladný i pre ostatných pracovníkov oddelenia. Ochotne a pohotovo sa podieľala na plnení knižnično – informačných služieb poskytovaných v požičovni ako aj na oddelení KIS SILK.

INFORUM 2011

PhDr. Marta Žilová, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Tohtoročný 17. ročník medzinárodnej konferencie INFORUM 2011 sa konal v dňoch 23. – 26. mája 2011 vo Vysokej škole ekonomickej v Prahe a bol zameraný predovšetkým na trendy a novinky v oblasti elektronických informačných zdrojov s aspektom na ich profesionálne využívanie vo vede, výskume, vzdelávaní a podnikaní. Konferencia bola určená najmä pracovníkom knižníc, manažérom, učiteľom, pracovníkom verejnej správy, vedcom, výskumníkom a študentom.

Teritoriálne zameranie konferencie sa v roku 2003 rozšírilo okrem Českej republiky a Slovenska na ostatné krajiny strednej a východnej Európy a je ojedinelým podujatím svojho druhu v tomto regióne. Svedčí o tom už tradične vysoký záujem o účasť na konferencii. Aj v tomto roku sa jej zúčastnilo 542 účastníkov z 20 krajín. Účastníci si vypočuli 65 odborných príspevkov a prezentácií. V rámci konferencie sa konali dva workshopy zamerané na témy:

1. Praktické aspekty hodnotenia a výberu elektronických informačných zdrojov. Lektor: George Machovec z Collorado Alliance of Research Libraries, USA
2. Ako spracovávať elektronické informačné zdroje a výrazne zvýšiť ich využitie. Lektorka: Helle Lauridsen, Serials Solutions, Dánsko

V rámci sprievodného programu sa účastníci konferencie mali možnosť oboznámiť s produktmi 29 vystavovateľov a prezentovaných bolo 11 posterov.

Úvodný konferenčný príspevok predsedu organizačného a programového výboru i riaditeľa firmy Albertina Icome Praha s.r.o. Ing. Vladimíra Karena, bol venovaný listom divákov, ktorí sa zaujímali predovšetkým o najnovšie trendy v oblasti čítania elektronických kníh a časopisov. Pracovníci firmy Albertina Icome

vtipne a šarmantne parodovali moderné čítacie zariadenia. Svojimi hereckými výkonmi stvárnil čítačku AK 48, výkonný tablet (vstupné počítačové zariadenie) Ú-PAD a pohyblivý mobilný telefón a demonštrovali ich využitie v knižniciach.

Po menej vážnom úvode, ktorý predznamenal hlavné zameranie konferencie, sa rozbehol maratón prednášok a prezentácií.

Program konferencie prebiehal v nasledovných paralelných sekciách:

- Trendy a technológie v elektronických informačných zdrojoch
- Koordinácia, kooperácia, komunikácia
- Elektronické knihy v akademickom prostredí
- Metódy hodnotenia výsledkov vedy a sprístupňovanie
- Efektivita informačných zdrojov a služieb
- Historické fondy v digitálnej dobe
- Knižnica a financie
- Budúcnosť vyhľadávania.

Kompletný program a on-line zborník nájdete na stránke

<http://www.inforum.cz/cs/sbornik>.

Účastníci konferencie oslávili 20. výročie zahájenia obchodných aktivít Albertiny icome Praha na Slávnostnom večere v atriu Rajskej budovy Vysokej školy ekonomickej. Okrem zaujímavého programu a príjemnej zábavy boli v priebehu večera vyhlásené Ceny Inforum 2011.

Organizačné zabezpečenie i prednášky mali opäť vysokú odbornú úroveň a načrtli smerovanie a budúcnosť knižničných a informačných služieb, ktoré ovplyvňujú najmä nové informačné technológie. Je to cesta zmien najmä v oblasti sprístupňovania elektronických dokumentov, vytvárania digitalizovaných knižníc, spracovávania dokumentov, vyhľadávania vedeckých a odborných informácií i v poskytovaní knižničných služieb.

Ing. Vladimír Karen, AiP Praha pri otvorení konferencie

**NOVÉ ROZMERY INFORMAČNÉHO UNIVERZA.
36. ROČNÍK MEDZINÁRODNÉHO INFORMATICKÉHO
SYMPOZIA INFOS 2011**

Ing. Silvia Stasselová, predsedníčka Spolku slovenských knihovníkov

Knižnice sú *majákmi informačnej spoločnosti*. Je prioritnou úlohou knižníc a všetkých typov pamäťových inštitúcií, aby v digitálnom prostredí nielen využívali informačné technológie, ale aj sami prinášali nové trendy v oblasti uchovávanía kultúrneho dedičstva a budovania znalostnej spoločnosti na Slovensku a v medzinárodnom kontexte. Jednou z významných odborných platforiem na prezentáciu najnovších odborných trendov v knihovníctve a informačnej vede je medzinárodné sympóziu INFOS.

Pod záštitou ministra kultúry SR, Daniela Krajcera, sa v dňoch 9. – 12. mája 2011 uskutočnilo už 36. medzinárodné informatické sympóziu INFOS 2011 v priestoroch Kongresového centra Slovenskej akadémie vied v Starej Lesnej – Vysoké Tatry za účasti 170

vrcholných predstaviteľov slovenského a medzinárodného knihovníctva. Dlhoročným organizátorom medzinárodného sympózia zameraného na progresívne trendy v knihovníctve, informačnej vede a v pamäťových inštitúciách je Spolok slovenských knihovníkov (SSK).

Na medzinárodnom sympóziu INFOS 2011 sa zúčastnilo spolu šesť prezidentov knihovníckych združení – zo Slovenskej republiky, z Českej republiky, Chorvátska, Rakúska a USA. Najvýznamnejšími hosťami bola Roberta Stevens, prezidentka Americkej asociácie knižníc (*American Library Association, ALA*), a

Gerald Leitner, prezident Európskej kancelárie knižničných, informačných a dokumentačných združení (*European Bureau of Library, Information and Documentation Associations*, EBLIDA), ktorý pri príležitosti 65. výročia Spolku slovenských knihovníkov venoval nášmu profesijnému združeniu čestné členstvo v EBLIDA na rok 2012.

Medzinárodnú federáciu knižničných asociácií a inštitúcií (*International Federation of Library Associations and Institutions*, IFLA) zastupovali na sympóziu INFOS 2011 dvaja zástupcovia – Sebastian Wilke, predseda IFLA New Professionals Interest Group, a Silvia Stasselová, tajomníčka Sekcie IFLA MLAS pre manažment knihovníckych asociácií s čestnou pozíciou IFLA Officer.

V tomto roku sa medzinárodného sympózia INFOS 2011 prvý krát v histórii zúčastnili aj knihovníčky slovenskej menšiny v zahraničí z knižníc v Srbsku: Mária Ďurišová a Eva Taubertová z Okresnej knižnice v Kovačici, Nataša Filipová z Knižnice Dositeja Obradoviča v Starej Pazovi a Alena Uhláriková z Mestskej knižnice v Novom Sade.

Ústredné témy sympózia INFOS už tradične ilustrovali hlavné trendy informačnej spoločnosti a informačného priemyslu. V pulzujúcom 21. storočí, teda od roku 2000 sme sa posunuli cez témy *Kultúra informačného veku*, *Kultúrna pamäť spoločnosti*, *Knižnice – mosty informačnej spoločnosti*, *Elektronický svet informácií*, *Knižnice – piliere vedomostnej spoločnosti* a *Pamäťové inštitúcie v digitálnom prostredí* až k 36. ústrednej téme sympózia INFOS 2011: *Nové rozmery informačného univerza*.

Ústrednú prednášku v rámci úvodnej plenárnej sekcie *Postavenie knižníc a pamäťových inštitúcií v spoločnosti* predniesla Roberta Stevens, prezidentka Americkej asociácie knižníc, ktorá účast'ou na medzinárodnom sympóziu INFOS 2011 začala svoju pracovnú návštevu na Slovensku v dňoch 9. – 17. mája 2011. Svoju návštevu ukončila prednáškou na odbornom podujatí Spolku slovenských knihovníkov v

Univerzitnej knižnici v Bratislave. Roberta Stevens, prezidentka Americkej asociácie knižníc, pricestovala na Slovensko na pozvanie predsedníčky profesijného združenia Spolku slovenských knihovníkov, za významnej podpory Veľvyslanectva USA na Slovensku.

Pri príležitosti 65. výročia Spolku slovenských knihovníkov venovala prezidentka Americkej asociácie knižníc najstaršiemu slovenskému profesijnému združeniu knihovníkov a knižníc dvojročné čestné členstvo v ALA, čo mu poskytuje možnosti využívať efektívne nástroje tejto významnej asociácie aj na Slovensku. Americká asociácia knižníc je najstaršou, najväčšou a najvplyvnejšou knihovníckou asociáciou na svete a má veľký vplyv na postavenie knižníc a pamäťových inštitúcií nielen v americkej spoločnosti, ale aj v zahraničí, už od jej vzniku v roku 1876.

Priebeh tohtoročného medzinárodného informatického sympózia INFOS 2011 za účasti významných zahraničných hostí a vrcholných predstaviteľov slovenského knihovníctva bol dôstojným pripomenutím významného jubilea najstaršieho profesijného knihovníckeho združenia na Slovensku - Spolku slovenských knihovníkov.

Bolo pre nás ct'ou, že 36. medzinárodné informatické sympóziu INFOS 2011 sa konalo pod záštitou Ministra kultúry Slovenskej republiky.

Podakovanie patrí všetkým prednášateľom a vystavovateľom, ktorí svojou účasťou na sprievodnej odbornej výstave sympózia INFOS pravidelne obohacujú jeho priebeh. Najväčšie podakovanie patrí spoluorganizátorom a knižniciam, ktoré významne podporili prípravu sympózia INFOS 2011: Ústredná knižnica SAV, CVTI SR a Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, Goethe-Institut Bratislava a najmä Veľvyslanectvu USA na Slovensku.

Rada Európskej únie vyhlásila rok 2011 za *Európsky rok dobrovoľníctva*, a preto je vhodné zdôrazniť, že bez dobrovoľnej práce mnohých knihovníkov by sa nekonali mnohé kvalitné odborné podujatia a neexistovali by ani mnohé knihovnícke združenia na svete, ktoré predstavujú nezávislé platformy spolupráce knihovníkov a

informačných špecialistov z rôznych typov knižníc a ktoré v mnohých prípadoch posúvajú dopredu odborné trendy v knihovníctve v príslušnej krajine i na Slovensku. Preto ďakujem všetkým, ktorí aktívne podporujú našu spoločnú odbornú spoluprácu!

Plné texty recenzovaného zborníka z 36. medzinárodného informatického sympózia INFOS 2011 v elektronickej verzii je uverejnený online na slovenskom knihovníckom portáli InfoLib. Dostupné na internete: <www.infolib.sk>.

Účastníci medzinárodného informatického sympózia

Sprievodná odborná výstava

ROZLÚČILI SME SA....

PhDr. Gabriela Škorvanková

*** 24. 2. 1942 - † 24. 1. 2011**

Kto v našich srdciach žije, nikdy neumrie....

S hlbokým zármutkom sme prijali správu o úmrtí našej drahej spolupracovníčky a priateľky PhDr. Gabiky Škorvankovej. I keď viac rokov statočne odolávala ťažkej chorobe, jej smrť prišla nečakane. Odišla z našich radov plná optimizmu, elánu a tvorivých plánov, ktoré zostanú už bez realizácie. Zostanú nám len spomienky na našu drahú Gabiku.

Poznali sme ju ako erudovanú odborníčku v oblasti klinickej psychológie, histórie, venovala sa otázkam handicapovaných detí, knižnej tvorbe pre postihnutých, problémom života ľudí so špeciálnymi potrebami, integrácii postihnutých detí a mládeže do spoločnosti, klasifikácii porúch znevýhodnených občanov atď. Bola autorkou a komisárkou mnohých výstav. Dlhé roky bola predsedníčkou Slovenskej sekcie IBBY Book Handicap UNESCO, ktorá sa zaoberá knižnou tvorbou pre deti a mládež so špeciálnymi potrebami. Svoje myšlienky o význame a dôležitosti tejto tvorby vyjadrila v bulletine Bibiany Revue o umení pre deti a mládež (roč. XIII. Č. 2/2006, str. 40):

„Literatúra o postihnutých má mnoho podôb žánrov. Prax nás presvedča, že je potrebná pre nás všetkých ako voda pre človeka, ako

sol', bez ktorej jedlo nemá tú správnu chuť. Je jedným z kľúčov, ktorý môže otvárať brány nepochopenia a odmietania a zároveň priniesť úľavu a nádej. Preto sme ju aj v BIBLIÁNE, medzinárodnom dome umenia pre deti, viackrát vystavovali v spolupráci s Dokumentačným centrom IBBY kníh pre postihnutých v Nórsku. “

Za dlhoročné pôsobenie a za dosiahnuté výsledky bolo v roku 2000 PhDr. Gabriele Škorvankovej udelené ocenenie Book Handicap UNESCO.

Dlhé roky sa obetavo venovala práci kronikárky v mestskej časti Bratislava – Lamač, spracovala históriu mestskej časti Bratislava – Záhorská Bystrica, bola členkou Slovenskej historickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied.

Má za sebou bohatú publikačnú činnosť v odborných periodikách i publikáciách. Jej prednášková činnosť sa nedá vyjadriť v číslach. Knižnice, školy, sociálne ústavy stratili v jej osobe teoreticky i prakticky erudovanú odborníčku, ktorá bola vždy ochotná podeliť sa so svojimi dlhoročnými poznatkami.

Gabika nám bude veľmi chýbať i v Slovenskej lekárskej knižnici. Každoročne organizované prednášky na aktuálne témy boli pre nás a našich používateľov zdrojom nových poznatkov. Nevedeli sme, že jej prednáška v decembri 2010 na tému *Psychické zdravie a jeho ovplyvňovanie spoločenskými podmienkami* bude poslednou v jej živote.

Na poslednej rozlúčke s Gabikou v bratislavskom Krematóriu dňa 3. 2. 2011 sme mali možnosť ešte raz sa poďakovať za dlhoročnú spoluprácu, optimizmus, životnú vitalitu a nevyčerpatelné vedomosti.

*Budeme spomínať len v dobrom a nezabudneme...
Čeť Tvojej pamiatke.*

PhDr. Marta Lomenová
*** 23. 5. 1933 - † 1. 6. 2011**

PhDr. Marta Lomenová pôsobila vo funkcii riaditeľky Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave, v tom období Ústav vedeckých zdravotníckych informácií. Do funkcie riaditeľky bola menovaná 15. 4. 1980 a vykonávala ju do doby odchodu do dôchodku 31. 3. 1990. Ústav pod jej vedením riešil významné rezortné výskumné úlohy, podieľal sa na vydávaní celoštátneho bibliografického periodika Bibliografica medica Českoslovaca, bibliografického súpisu zdravotnícko – právnych dokumentov Index Medico-Juridicus. Pôsobenie ústavu bolo výrazne ovplyvnené aktívnou medzinárodnou spoluprácou v rámci bývalých krajín RVHP.

Na poslednej rozlúčke s PhDr. Martou Lomenovou v bratislavskom Krematóriu dňa 6. 6. 2011. sme sa s ňou navždy rozlúčili

Čeť jej pamiatke

SPOMÍNAME...

na našu vzácnu a milú kolegyňu Martušku Vaculovú, ktorá po ťažkej chorobe dňa 20. 8. 2009 navždy odišla z našich radov. I po dvoch rokoch nám stále chýba jej milý úsmev, vľúdne slová. A nielen

nám, ale aj používateľom našej knižnice. V Slovenskej lekárskej knižnici pracovala od 1. 10. 1967 do 3. 3. 2006. Poznali sme ju ako svedomitú a obetavú pracovníčku, vždy ochotnú pomôcť svojimi dlhoročnými odbornými skúsenosťami a jazykovými vedomosťami. I po rokoch si vysoko ceníme jej prínos pri poskytovaní a rozvoji knižnično – informačných služieb v Slovenskej lekárskej knižnici v Bratislave.

S Martuškou sme sa navždy rozlúčili na Ružinovskom cintoríne 25. 8. 2009.

Spomíname a nezabudneme...

BIOMEDICÍNSKA LITERATÚRA

NÁSTROJ VZDELÁVANIA A RIEŠENIA PROBLÉMOV V KLINICKEJ PRAXI

MEDLIB

občianske združenie

***d'akuje všetkým,
ktorí podporili výzvu OZ a venovali 2 % zo svojich
daní účelovo na nákup biomedicínskej literatúry
v celkovej finančnej čiastke vo výške***

1 534,40 €

*Nové knihy zakúpené z finančných prostriedkov získaných
venovaním 2 % dane budú pre používateľov prístupné v NCZI
Slovenskej lekárskej knižnici, Lazaretská 26 Bratislava*

www.slk.gov.sk

TERMINOLOGICKÉ OKIENKO

P

☞ **príloha** (*en annex*) – doplnok k hlavnému textu dokumentu, ktorý objasňuje určité problémy alebo prináša nové informácie. Z formálnej stránky môže byť samostatnou alebo nesamostatnou časťou dokumentu. (*Z. Jurčacková*)

☞ **primárny dokument** (*en primary document*) – 1. dokument obsahujúci opis, model alebo interpretáciu skutočnosti, 2. definícia totožná s heslom pôvodný dokument. (*M. Nováková*)

☞ **príručka** (*en manual*) – 1. *publikácia*, ktorá obsahuje základné poznatky z určitého vedného odboru alebo z určitej oblasti ľudskej činnosti, 2. príručková publikácia – v spoločenskej komunikácii používame mnoho rozličných typov publikácií, ktoré zodpovedajú uvedenej charakteristike. (*M. Nováková*)

☞ **príručný fond** (*en reference collection*) – čiastkový fond určený predovšetkým na vyhľadanie konkrétnych informácií a okamžitú rýchlu konzultáciu. (*M. Nováková*)

☞ **prístup ku knižničnému fondu** (*en access to library collection*) – súhrn organizačných, priestorových a technologických podmienok fyzického kontaktu používateľa s dokumentmi v procesoch využívania knižničného fondu. (*M. Nováková*)

☞ **prístupové právo** (*en acces right*)- oprávnenie používateľa používať určitý objekt vopred definovaným spôsobom. V sieťovom prostredí prístupové práva určujú, akým spôsobom môžu používatelia a sieťové služby využívať súbory a adresáre. (*S. Makulová*)

☞ **prohibitum** (*la prohibitus – nedovolený*) – tlače, prípadne aj iné typy dokumentov, napr. korešpondencia, úradné listiny prístupňované vzhľadom na svoj obsah iba výnimočne. Termín sa

odvodzuje od súpisu index librorum prohibitorum (index zakázaných kníh). (G. Žibritová)

☞ **proveniencia** (la provenio – pochádza) – pôvod knihy, vlastnícke značky obsahujúce údaje o jej pôvodných, súkromných aj inštitucionálnych majiteľoch (napr. údaj, že kniha patrila do fondu niektorej knižnice). (G. Žibritová)

R

☞ **radenie** (*en filing*) – usporadúvanie dokumentov v rámci určitého knižničného fondu alebo záznamov dokumentov v katalógu, kartotéke, bibliografickom súpise alebo v inom súbore, realizované na základe určitého vopred zvoleného systému. (Z. Jurčacková)

☞ **recenzia** – hodnotiace posúdenie určitej publikácie alebo jej časti zverejnené spravidla v podobe článku v časopise, zborníku alebo novinách. Recenzia informuje o obsahu posudzovanej práce a z rozličných stránok hodnotí jej kvality, odborný, resp. umelecký prínos, význam a spôsob spracovania. (M. Nováková)

☞ **redigovanie** – činnosť spojená s úpravou rukopisu publikácie pripravovanej do tlače. Súčasťou redigovania je odborná, jazyková a technická úprava publikácií. (P. Rankov)

☞ **referátové služby** (*en abstracting services*) – typ tzv. nadstavbových → informačných služieb, ktorými sa sprístupňujú výstupy referátovej činnosti – referovania – rôzne druhy referátov (abstraktov) z rôznych typov dokumentov, najčastejšie kníh, časopiseckých článkov ap. Formou samostatných referátov, referátových časopisov. (M. Matthaoidesová)

☞ **referenčné služby** (*en reference services*) – výstupné zložky tzv. referenčného systému, ktoré sa realizujú prostredníctvom interakcie medzi používateľom, referenčným knihovníkom a informačnými zdrojmi. V užšom chápaní sú referenčné služby súčasťou konzultačných služieb. V rámci nich sa zhromažďujú a sprístupňujú údaje o zdrojoch a službách nielen vlastnej knižnice ale

aj ďalších knižničných a informačných inštitúcií, systémov, služieb.
(*M. Matthaeidesová*)

☞ **register** (*en index*) – sekundárny dokument obsahujúci zoznam významných údajov alebo pojmov vybraných z daného dokumentu, upravených formou slovných hesiel, prípadne iných znakov, ktoré sú určitým spôsobom usporiadané a doplnené odkazmi na miesta v dokumente, kde sa tieto údaje vyskytujú, alebo kde sa o príslušných pojmoch hovorí. (*J. Steinerová*)

☞ **relevancia** (*en relevance*) – vzťah medzi informáciami a formulovanými požiadavkami posudzovaný konkrétnym používateľom. Možno ju vysvetliť aj ako reláciu medzi zaznamenanými informáciami a reprezentáciami informačných požiadaviek. V súčasnosti sa považuje viac za kognitívno-sociálnu kategóriu, určujúcu význam informácií pre konkrétneho používateľa a na riešenie jeho problému. (*J. Steinerová*)

☞ **reprografia** (*en reprographics*) – 1. technologický odbor, ktorý pre komunikáciu v pracovných sústavách využíva grafické techniky alebo techniky strojového prenosu údajov na rozmnožovanie informačných médií. 2. súhrnný pojem pre vyhotovovanie, uchovávanie a rozmnožovanie informačných médií a pre strojovú prácu s nimi. Rozmnožovaním sa tu rozumie výroba informačných médií kopírovaním alebo tlačou. Informačné médium je nosič textovej, číselnej, prípadne obrazovej informácie, ktorý je určený na využitie používateľovi. (*J. Lipták*)

Spracované podľa publikácie: Katuščák, Dušan: Informačná výchova: terminologický a výkladový slovník odbor knižničná a informačná veda /Dušan Katuščák, Marta Matthaeidesová, Marta Nováková ...[et al.]. – Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1998. 375 s. (Terminologický a výkladový slovník; zv. 6) ISBN 80-08-02818-1: Sk 266.00 100/99 KDI BAA006 ISSN 1335 – 3403

SVETOVÝ DEŇ ZDRAVIA 2011 ANTIMIKROBIÁLNA REZISTENCIA

Svetová zdravotnícka organizácia označila rezistenciu na antibiotiká ako jeden z hlavných problémov, čo sa týka verejného zdravia.

Tohtoročný Svetový deň zdravia 2011 (7. 4.) bude zameraný na tento globálny zdravotnícky problém, na ktorý upozorňuje aj Európska únia. V rámci stratégie EÚ je odporúčané opatrné používanie antimikrobiálnych látok v humánnej medicíne a dodržiavanie daných opatrení určených na implementáciu v členských štátoch. Medzi tieto opatrenia patrí vytvorenie a rozvoj systémov dohľadu, zber údajov, výskum, prevencia, programy vzdelávania a odbornej prípravy atď.

Čo sú antibiotiká ?

Antibiotiká, známe tiež ako antimikrobiálne lieky, sú lieky, ktoré môžu ničiť baktérie alebo zabrániť ich rastu, a liečiť tak infekcie ľudí, zvierat a niekedy aj rastlín. Antibiotiká sú lieky na bakteriálne infekcie (napríklad na pneumokokový zápal pľúc alebo na stafylokokové infekcie krvi); antimikrobiálne lieky, ktoré sú účinné proti vírusom, sa zvyčajne nazývajú antivírusové lieky (napríklad na chrípku, HIV a herpes).

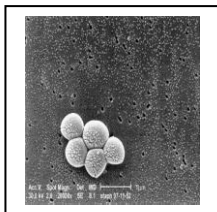
Čo je antibiotická rezistencia ?

Antibiotická rezistencia, taktiež známa ako antimikrobiálna rezistencia na lieky je následkom rastúceho používania antibiotík.

Baktérie sú rezistentné voči antibiotikám vtedy, keď určité antibiotiká stratili schopnosť usmrtiť tieto baktérie alebo zastaviť ich rast. Niektoré baktérie sú prirodzene rezistentné voči určitým antibiotikám (vrodená alebo prirodzená rezistencia). Tento problém je znepokojujúci vtedy, keď sa niektoré baktérie, ktoré sú za normálnych okolností citlivé na antibiotiká, stanú rezistentnými v dôsledku genetických zmien (získaná rezistencia).

Aká je hlavná príčina antibiotickej rezistencie?

Antibiotická rezistencia je prirodzený jav spôsobený mutáciami v génoch baktérií. Nadmerné alebo nevhodné používanie antibiotík urýchľuje vznik a šírenie baktérií rezistentných voči antibiotikám. Keď sú citlivé baktérie vystavené pôsobeniu antibiotík, sú usmrtené, ale rezistentné baktérie môžu ďalej rásť a množiť sa. Antimikrobiálna rezistencia súvisí s nadmerným a nesprávnym užívaním antimikrobiálnych látok, čo vedie k tomu, že mnoho mikroorganizmov si voči antibiotikám vytvára odolnosť, čím sa ľudstvo vystavuje riziku, že v budúcnosti nebude existovať účinná liečba pomocou nich. Jedným z týchto mikroorganizmov je aj **MRSA** – *Methicilín rezistentný Staphylococcus aureus*.

V súčasnosti sa čoraz častejšie objavuje v nemocniciach a zdravotníckych zariadeniach poskytujúcich akútnu i dlhodobú starostlivosť. Môže vyvolať vznik závažných, často život ohrozujúcich komplikácií základných ochorení. **MRSA** predstavuje globálny klinický aj ekonomický problém.

Čo sa dá robiť, aby sa tento problém vyriešil?

Zodpovedné používanie antibiotík môže pomôcť zastaviť vývoj rezistentných baktérií a zachovať účinnosť antibiotík, aby mohli byť používané budúcimi generáciami. Preto je dôležité vedieť, kedy je vhodné užívať antibiotiká a ako ich užívať zodpovedne.

In.: www.sandoz.sk

AKO SPRÁVNE UŽÍVAŤ ANTIBIOTIKÁ ?

Dajte si probiotiká

Keď si budete v lekární na recept vyberať antibiotiká, kúpte si k nim aj probiotiká. Antibiotické tablety potom nenapáchajú v tele viac škôd, ako je nutné. Neberte ich však len počas antibiotickej terapie, ale doužívajte celé balenie. „Probiotiká sa postarajú o to, aby sa zaťažená črevná flóra dala do poriadku a rýchlejšie sa obnovila“. Antibiotiká totiž zabíjajú nielen zlé, ale aj dobré baktérie, ktoré potrebujeme pre normálne fungovanie tráviacej sústavy. Keď chýbajú, prejaví sa to hnačkami, plynatosťou

alebo nevoľnosťou. Probiotiká však udržia škodlivé i prospešné baktérie v rovnováhe. Stimulujú aj slizničnú imunitu a zlepšujú obranyschopnosť čreva voči alergénom či karcinogénom. Sú akoby balzomom na črevo,“ objasňuje gastroenterológ MUDr. Jarolím Šutka. Užívajte ich ešte nejaký čas po dobratí antibiotík a nezabúdajte ani na jogurty.

Neprejedajte sa

Dodržiavajte šetriacu diétu! V čase antibiotickej liečby by si mal chorý odpustiť ťažké pokrmy, ako segedínsky guláš, slaninu či klobásu, aj keď nepociťuje nevoľnosť a netrápi ho nechutenstvo. „Tráviacu sústavu zaťažujú už samotné antibiotiká. Jedzte menšie porcie a častejšie, najmä ovocie a zeleninu, kuracinu, chudé šunky a ľahké polievky. Na šetrnejšiu stravu by mal dbať hlavne pacient, ktorý okrem antibiotík berie ešte aj lieky na tlak, cholesterol alebo kŕčové žily. Odporúčam naplánovať si užívanie liekov tak, aby ich naraz nezobral za hrsť. Antibiotiká je dobré vziať si o hodinu či dve skôr alebo neskôr ako ostatné medikamenty,“ radí odborník.

Pred jedlom alebo po ňom ?

Mamy vravia: Najprv sa najedz, až potom si vezmi lieky. Antibiotiká nesmú ísť na lačný žalúdok! Je to pravda? „Nedá sa to zovšeobecniť. Užitím antibiotík po jedle sa síce môže stlmiť ich negatívny vplyv na

sliznicu žalúdka, no niektoré druhy si práve vyžadujú prázdny žalúdok. Túto radu by som však naisto dodržiaval pri liekoch, o ktorých sa v pribalenom letáku píše, že ich treba prehltnúť až po najedení. Inak naozaj podráždia žalúdočnú sliznicu. Užívajte tabletky podľa odporúčania, lebo každé antibiotikum má presný mechanizmus účinku. Ak to nedodržíte, oslabíte účinok lieku, varuje gastroenterológ.

Sedieť a neroztláčať!

Lieky berte posediačky či postojačky. Nikdy neležte! Liek sa vám zakliesni v pažeráku a podráždi ho. Hoci je vám veľmi zle, pri užití liekov sa na chvíľu posaďte. Tablety vždy poriadne zapite viacerými hltmi tekutiny. Mnohí sú presvedčení, že im nebude zle, keď si tabletu roztlačia na prášok, lebo je to pre žalúdok omnoho šetrnejšie. Správne? „Neodporúčam to, vždy sa treba riadiť pokynmi v letáku,“ hovorí lekár. „Mnohé tablety sú potiahnuté obalom. Zabezpečí, aby sa liek rozpustil na potrebnom mieste a niekedy sa to musí udiat až mimo žalúdka. Práve obal ho chráni pred predčasným nahlodaním kyslými žalúdočnými šťavami a zničením. Drviť môžete len ničím nepotiahnuté biele tablety. Neodporúčam rozoberať ani kapsuly, vysypávať z nich prášok a prehltnúť ho len s troškou čaju. Hrozí, že sa antibiotiká nevstrebú na požadovanom mieste.“

Čím ich zapíjať?

Antibiotiká určite nezalievajte kávou alebo mliekom. Ideálny je slabší čierny čaj alebo voda, ktorá je vlastná celému organizmu. Džúsy nie sú príliš vhodné, obsahujú ovocné kyseliny a niektorí konzumenti majú s ich strávením problémy. Načo nimi dráždiť žalúdok? Predídeme nevoľnosti, keď budeme antibiotiká zapíjať minerálnou vodou, hlavne takou, ktorá prospieva žalúdku? „Lepšia je čistá voda alebo stolová voda vo fľaši. Nemala by však byť sytená, aby nedráždila tráviacu sústavu. Špeciálne minerálky, ktoré upokojujú žalúdok alebo neutralizujú kyslé prostredie v organizme, by som ako všeobecne prospešný nápoj na zapíjanie antibiotík neradil. Každá minerálka má iný obsah minerálov a ťažko povedať, ako budú v konečnom dôsledku vplývať na vstrebávanie liekov. Špeciálne minerálky sú na mieste, až keď sa vyskytne určitý tráviaci problém,“ hovorí lekár. Mnohí odporúčajú kolové limonády. „Kolové nápoje

môžu žalúdok upokojiť, nesmú byť však príliš ľadové a sýtené. Pred konzumáciou ich treba nechať trochu vypchať. Pravda je, že môžu pomôcť, lebo majú vysoký obsah cukrov, vcelku optimálne zastúpenie minerálov a v niektorých je dokonca extrakt zo sladkého drierka, ktoré sa kedysi používalo na liečbu žalúdočných vredov.

Prečo je alkohol tabu?

Myslíte si, že pohárik alkoholu pri antibiotikách nie je až taký nebezpečný, ako sa o ňom vraví? Je to dvojnásobná záťaž na tráviacu sústavu, dráždi ju samotný alkohol a k tomu lieky. Môže vám byť nielen nevoľno, ale dostanete aj žalúdočné vredy. Ešte horšie je, že táto kombinácia škodí pečeni. V krajných prípadoch hrozí akútne zápal pečene alebo jej zlyhanie. Abstinenciu zostaňte ešte niekoľko dní po doužívaní liekov, zaťaženej pečeni nie je dobré škodiť pitkami. Aj takto si môžete vyprovokovať zápal pečene, varuje lekár.

In.: www.zdravie.pluska.sk

InfoMedLib

Bulletín Slovenskej lekárskej knižnice

Redakčná rada:

Mgr. Ľubica Korgová, Mgr. Zuzana
Onderová, PhDr. Miriam Pekníková, Mgr.
Marie Sršňová, Ing. Irina Fialková, Marta
Weissová

Ročník	12
Číslo	1
Zodpovedný redaktor	PhDr. Marta Žilová
Výkonný redaktor	Marta Weissová
Fotografie	RNDr. Mária Kreková, Linda Jansová, Igor Schneeweiss
Vydalo	NCZI - Slovenská lekárska knižnica
Miesto vydania	Bratislava
Rok vydania	2011
Počet strán	70
Náklad	140 exemplárov

ISSN 1335-5759

Publikácia neprešla jazykovou úpravou